

Církev po koncilu

Dr Miloslav Skácel

Praha, leden 1970

V Chestertonově knize "Nesmrtelný člověk" je pozoruhodná kapitola, nazvaná "Pět smrtí víry". Pojednává se tam o pěti obdobích Církve, kdy to vypadalo, jakoby její zánik byl už jen otázkou nedlouhé doby. Před deseti léty nikdo netušil, že Církev stojí těsně před další krizí, snad nejhorší ze všech, které kdy překonala. Jeden "progresivní" theolog napsal, že Pius XII. by dnes nepoznal svou Církev. Tvář Církve je dnes vskutku tak změněna, že je vskutku těžko poznat v ní "město postavené na hoře" a není divu, že už nepřitahuje nevěřící. Konverse prakticky ustaly oč doby, kdy kardinál Bea začal s tak zvaným "ekumenismem".

Církev ovšem žije dále ve svých věřících příslušnících a - lidsky řečeno - sbírá síly ke skutečné obnově, která bude mít ráz "protireformace" neboť především odstraní vše, co se dnes nazývá "koncilovou obnovou" a reformou. Tyto obrodné síly se už viditelně projevují a jejich růst nezastaví ani další zmatky a další zrady dnešních představitelů Církve učící, které se dají ještě očekávat.

Následující úvahy a informace jsou určeny "omnibus orthodoxis atque catholicis et apostolicis fidei cultoribus", kteří pocitují vše, co se v Církvi začalo oficiálně prosazovat od nastoupení Jana XXIII. jako povážlivý odklon od tradice. Další vývoj, vrcholící prozatím zavcđením "mše Pavla VI.", jejíž definice se liší od kalvínovy jen tím, že popírá mlčky to, co kalvín popírá výslovně, dal plně za pravdu počáteční nedůvěře. Dostanou-li se tyto řádky do rukou jednoho katolíka, jemuž pomohou k vytrvalosti v odporu proti heresi a posílí jeho víru alespon tím, že se už nebude muset pokládat za osamoceného, nebyly psány nadarmo.

Charakteristické znaky a filosofické základy reformace XX.století

Krise, kterou dnes Církev prožívá, byla vhodně nazvána od Pavla VI. autodestrukcí. Hlavními a nejznámějšími podnikateli tohoto bourání - abychom užili výrazu Léona Bloy, jsou kardinálové Suenens, Alfrink, Dopfner a König, vesměs osobní přátelé Pavla VI., který sice občas vyjádří "znepokojení" nad postupujícím rozkladem Církve, avšak svými činy a opomenutími tento rozklad podporuje, a to vzhledem ke svému postavení hlavy Církve, snad nejúčinněji ze všech ostatních. Hesla této pseudoreformy, která vyznačují současné hlavní složky dnešní herese, jsou:

1. Aggiornamento čili "otevření se světu", tedy popřecní příkaz "nepřizpůsobujte se tomuto světu".
2. Ekumenismus čili protestantisace Církve.
3. Dialog čili zrada přikázání "Jdouce do celého světa, učte všechny národy".

4. "Obnova celé Církve", zejména liturgie, institucí, theologie a církevního práva čili rozchod s tradicí.
5. Pluralismus čili demokratisace, to jest svoboda pro všechny herese. S tím souvisí praktické zastavení výkonu řádného a mimořádného učitelského úřadu.
6. "Duch II. vatikánského koncilu", z něžž dnešní modernističtí reformátoři dělají úplný mythus, prohlašující koncil za nové zjevení, za jakousi třetí část bible.

Nejvýznamnějším theoretikem dnešní herese, která je vlastně obnovený modernismus, odsouzený Piem X., jest holandský dominikán Schillebeekx, mimo jiné také hlavní autor pověstného holandského katechismu. Jeho filosofie jest v podstatě hegelianismus, který chápe dějiny jako vývoj myšlenky nebo velkého kolektivního vědomí. Zjevení Boží se tedy už nesmí chápat v jeho ječinečnosti a věčnosti, neboť pro nás existuje jen ve svém historickém vývoji. Proto se jednostranně zdůrazňují "dějiny spásy" a využívá se jich k popření Boží věčnosti, zdůrazňuje se "lid boží" na úkor Boží transcendence a svrchovaného práva. Proto se mimo jiné zdůrazňuje "kolegielita" biskupů ve správě Církve a popírá se tak juridická primát papeže a zvláštní ochrana Ducha Svatého, slíbená Petrovi a jeho nástupcům. Od této filosofické orientace očekávají "progresisté" následující "výhody" pro Církev:

a/ Odpoutání od "středověké" filosofie a zapojení theologie do soudobých myšlenkových proudů, jako je idealismus, fenomenalismus a jiné. Tím se Zjevení učiní přijatelným dnešním vzdělancům, zejména protestantským theologům;

b/ odpoutání Církve od "středověkého" monarchického režimu a přebudování její ústavy ve smyslu principu "jšší odpovědnosti", což ji zase učiní přijatelnou dnešnímu demokratickému individualistickému i kolektivistickému;

c/ odpoutání Církve od mystiky, založené na askesi, která je pro dnešního člověka příliš obtížná a také protestanté ji neschvalují. Proto se například vyřazuje z liturgických rouch manipul, který je symbolem pokání /Merear, Domine, portare manipulum fletus et doloris, ut cum exultatione accipiam mercedem laboris/. Odstraněním askese a požadavku sebezpřemáhání získá Církev důvěru nejširších kruhů, mimo jiné také u narkomanů a homosexuálů, pro něž se připravuje zvláštní způsob "pastorace". V Belgii už vyšla příslušná příručka, *Rogers: Homosexualita*;

d/ současně se Církev odpoutá od příliš "realistické" latinské kultury, která už je cizí dnešním kulturním formám. To je také jeden z důvodů od samého počátku zamýšleného úplného vyřazení latiny z liturgie. Tím se zároveň usnadní přetvoření Církve v jakýsi svaz národních katolických církví pod čestným předsednictvím papežovým, jak to už výslovně navrhuje Holanďané. Letřeba dodávat, že tento svaz by později mohl, za cenu dalších naukových reforem, splynout se "světovou radou církví".

Mezinárodní organizace "koncilové reformy"

Zvláštním znakem dnešní reformace je užívání moderních metod psychologické akce. Heslem "duch koncilu" se noví reformátoři představili jako jedině oprávnění vykladači II. vat. koncilu. Hned po jeho zahájení začali vydávat časopis "Concilium" a založili zpravodajské agentury DOC a IDOC /zkratky znamenají: informace a dokumentace o koncilu/, které v pěti jazycích šíří cyklostylované studie a informace. Když se někdo postaví na obranu víry a tradice, je ihned označen za odpůrce koncilu. Každý pokrokový církevní hodnostář je vynášen a dělá se mu popularita, a na ty nepokrokové, jako např. na kardinála Spellmana, se pořádají ostouzecí tiskové štvánice. To je velmi účinná metoda k paralysování sice věřících, ale málo informovaných a poněkud popletených katolíků, kteří nedovedou dobře rozlišovat, a proto se za žádnou cenu nechtějí kriticky stavět ke koncilu a zaujímají postoj "umírněných", hledajících "zlatou střední cestu" mezi nekompromisní pravdou a zřejmou heresí. Mlčí k rozvratu liturgie, proti němuž se neopovažují vystupovat, protože pokládají liturgii za věc "nepodstatnou", namlouvajíce si, že takto osvědčí svou pokrokovost a dobrou vůli a budou tedy od modernistů bráni vážně, když budou hájit věci "podstatné", to jest věrouku. Avšak i tu si tito umírnění tichošlápkové usnadňují práci tím, že omezují pravdy víry na "dormata" a neodvažují se hájit theologické konkluse, omezující v tomto smyslu i předmět neomylnosti, což je vše, co od nich modernisté prozatím chtějí. Takto vlastně vyhovují požadavku páne Rahnerovu, podle něhož : "dnes" musí theologie všemi způsoby omezovat předmět víry, dokud se další krok směrem k heresi nejeví jako "absolutně nemožný".

IDOC se stal jakýmsi světovým trustem náboženských informací a v jeho duchu jsou vedeny zejména tyto "katolické" časopisy: The Tablet v Anglii, The National Catholic Reporter v USA, Orientierung ve Švýcarsku, Publik v západním Německu, International katholieke informatie v Belgii, Informaciones Catolicas Internacionales v Mexiku, Famiglia v Itálii, Glas concilia v Záhřebu, Togodnik powszechny v Polsku a Via v Praze.

Toto metodické zpracovávání veřejného mínění se týkalo především propagace kacířského holandského katechismu. V různých zemích, podle "zralosti" veřejného mínění se útočí na encykliku "Humanae vitae" a doporučuje se antikoncepce, dělá se nálada proti kněžskému celibátu, "realisticky" se vykládá panenství Panny Marie, Ježíšovo zmrtvýchvstání a jeho přítomnost v Nejsvětější Svátosti oltářní. Současně se věnuje zvýšená pozornost vyučování náboženství, to jest zpracování katachetů v duchu nové reformace, prakticky v duchu holandského katechismu. Nyní je na řadě papežský primát.

Oblíbenou taktikou progresistů je i tak zvaná šeptaná propaganda, již se šíří zprávy, které by v tisku asi neob-

stály. Tak se například povídá, že Jan XXIII. vyslovil politování nad tím, že Sv. Officium vydalo monitum ohledně spisů T. de Chardin. Tjž papež prý důvěrně prozradil, že apoštolská konstituce "Veterum sapientia", v níž se vehementně zastává latiny jako liturgického a theologického jazyka, vlastně nepochází od něho. Rovněž Pius XI. prý důvěrně prohlásil, že to v encyklice "Casti connubii" nemyslel s antikoncepcí tak zle, že to rozhodně nebylo "věroucné" rozhodnutí. Tato metoda není nová. Vynalezl ji patrně onen protestantský exegeta, který zjistil, že Pán Ježíš tehdy u Caesareje Filipovy nemínil zřídit papežství, neboť při slovech "a na té skále vzdělám církev svou" ukázal prstem na sebe.

II. v a t i k á n s k ý k o n c i l

Obvinění z odporu proti koncilu je sice oblíbenou zbraňí progresistů, jíž se snaží umlčet jeho pravověrné kritiky, avšak pravověrní nejsou jediní, kteří koncil kritisují. Tak například H. Küng, katolický theolog protestantského smýšlení, který veřejně prohlašuje papežství za lidskou instituci, napsal v článku "Je tím vinen koncil?" /Témoignage chrétien, 5.IV.1969/ kromě jiného toto: "Trpíme kompromisy a dvojsmyslnými rozhodnutími II. vatikánského koncilu... Bylo by se asi předešlo vzniku protestujících skupinek "Una voce" ... jimž se ponechávala naděje, že bude zachována latina a jež si teď právem stěžují, že ani papež ani biskupové nedodrželi ustanovení koncilu ..."

Jeví-li se tedy II. vatikánský koncil dvojsmyslným H. Küngovi, protože se otevřeněji nepokusil o protestantizaci Církve, jest jen logické, že jest - z opačného důvodu - podezřelý pravověrným katolíkům, kteří jej právem obvinují, že se odchýlil od tradice. Poslyšme, co o tom praví Msgr Marcel Lefebvre, titulární arcibiskup ze Synnady v přednášce, proslovené v prosinci 1968 v Klubu nezávislých intelektuálů v Paříži:

"Tento koncil neustále dával o sobě mluvit. Byl jsem členem ústřední předkoncilové komise, v níž zasedalo 80 kardinálů, 20 biskupů a 4 generální představení kongregací, a mohl jsem konstatovat, že příprava na koncil byla pečlivá a ve shodě s tradicí. Bylo by dobré, kdyby se nyní vydala všechna ta přípravná schemata. Tak by se zjistilo, kde byla nauka Církve v předvečer koncilu.

Pak se však stalo něco hrozného a nejsem sám, kdo tak smýšlí. Koncil byl od počátku obklíčen "pokrokovými" silami. My jsme to zakoušeli a cítili a pravím-li my, myslím většinu koncilových otců v té chvíli. Byli jsme přesvědčeni, že se na koncilu děje něco nenormálního. Způsob, jímž ti, kdo chtěli odvrátit koncil od jeho účelu útokem na římskou kúrii a skrze ni na Rím a nástupce Petrova, byl ohavný.

Když nám kardinál Ottaviani předložil jména těch, kteří byli členy předkoncilových komisí, abychom je zvolili do koncilových komisí - což bylo zcela normální, protože jsme se jinak mezi sebou neznali, bylo nás 2.400 a přicházeli jsme ze všech končin světa - ztropili povyk "lidé od Rýna". Zdvihli se proti "nátlaku", který prý vykonává Řím, aby vnutil shromáždění členy komisí. Shromáždění nevychází z úžasů. Na druhý den se nám rozdávaly nové seznamy, sestavené ze jmen, která jsme neznali a ti lidé byli pak zvoleni. Ti, kdo připravili tyto seznamy, velmi dobře znali ony biskupy. Byli to samozřejmě lidé téhož pokrokového zaměření. A tak se stalo, že komise byly složeny ze dvou třetin z pokrokářů. Je pochopitelné, že schemata, jak nám pak byla předkládána, jasně obrátila smýšlení většiny v oněch komisích.

Octlí jsme se v naprosto bezvýchodné situaci. Jak změnit úplně a do základu všechna ta schemata koncilu? Lze změnit některé věty, některé návrhy, ne však to hlavní. To mělo velmi těžké následky.

Přece se nám však tvrdí: Tento koncil je neomylný, nemáte právo o tom pochybovat. Vše, co bylo schváleno papežem a biskupy, má se přijímat bez odmluvy a nesmí se o tom diskutovat. Na to odpovídám: Je zapotřebí rozlišovat a napřed si definovat koncil.

Tento koncil byl velmi často nazván "pastorální" a když jsme žádali, aby se nějaký výraz zpřesnil, odpovídalo se nám: "To je zbytečné, neředíme dogmatický koncil, nýbrž pastorální. Mluvíme pro lidi, kteří nejsou ani odborníci ani teologové." Z toho se podává závěr: "Texty koncilu jsou kazatelské, nikoli vědecké". Bohužel se nám o tom dostalo řejmých důkazů. Uznejte, že není příliš čestné pro koncil čítající 2 400 biskupů, který tvoří schema o Církvi, jehož hlavním tématem je kolegiálnita a pak je nucen vysvětlovat, co ta kolegiálnita znamená. Kdyby byl text dostatečně promyšlen, a dosti jasný, nebylo by zapotřebí vysvětlivek. /Slovo "kolegiálnita" se nakonec do příslušné konstituce vůbec nedostalo/.

Dosud byly všechny koncily dogmatické. II. vat. koncil je sice ekumenický, protože byl svolán Sv. Otcem a pro počet biskupů, není to však koncil jako ostatní. Jan XXIII. to jasně vyjádřil. Je zřejmé, že jeho předmět byl odlišný od předmětu ostatních koncilů.

Aby se zabránilo nedorozumění o "pastorálním" koncilu, žádali jsme, aby byly 2 texty: dogmatální a vztahující se na pastorační. Dogmatální text se vyloučil a podržela se jen pastorační úprava. Kardinál Felici, který byl generálním sekretářem koncilu, sám pravil: "Je vskutku mnoho dvoj-
smyslností v textech koncilu ...".

To je podle mého názoru nesmírně důležité. Takto lépe chápeme situaci, v níž jsme se ocitli. Nevím, co si o tom myslíte, ale stále se nám vykládá o "pokoncilovém duchu", příčině všech našich бед, který vyvolává ty vzpoury kleriků a rozepře, je příčinou toho zabírání katedrál a farností i

všech extravagancí v liturgii a v theologii. Nemá vskutku ten "pokoncilový duch" nic společného s koncilem? Je to vskutku zjev zcela odlišný od koncilu? Strom se přece posuzuje podle ovoce ...

Texty koncilu, zejména text "Gaudium et spes" i text o náboženské svobodě byly podepsány papežem a biskupy, nemůžeme tedy pochybovat o jejich obsahu. A přece, jak například vysvětlit text o náboženské svobodě, který má v sobě cosi rozporného? Na počátku se tam praví, že se nic nemění na tradici a ve skutečnosti jí tam neodpovídá nic.

Co máme nakonec dělat? Ponechme Prozřetelnosti a Církvi, aby se jednoho dne vyslovily o platnosti textů II. vatikánského koncilu, ale je třeba znovu postavit křesťanství na katolické víře, znovu potvrzené Petrovým nástupcem."

Závěr je jasný: Třebas konstituce II. vatikánského koncilu obsahují i pravověrné pasáže, bohužel dosti rozbrědlé ve srovnání s definicemi předchozích koncilů, přece je pro své dvojsmysly i zřejmě nepravdy hlavní příčinou dnešní anarchie a rozvratu Církve. Buď proto nutno, aby jej nejbližší pravověrný papež jediným škrtem pera vymazal ze života Církve.

To, co řekl msgr Lefèbvre o reži koncilu, potvrzuje článek otištěný v "Courrier de Rome" pod názvem "Jak zastavit autodestrukci Církve?" dne 5.IV.1969. Praví se v něm: "Koncilu se nic neubralo; když se mu upřela mylná autorita. Zbývá, co mu náleží skutečně : velmi skrovná autorita shromáždění, jemuž byl v několika hodinách vnucen pořad jednání, který se původně připravoval dvě léta, pořad dlouhatánský, nestejnorodý, ustavičně měněný a mající se podrobovat neznámým, nekonečně neurčitým kritériím "pastorálnosti" a "ekumenismu". A jaké to bylo shromáždění? Dva tisíce až 2.300 biskupů, z nichž tři čtvrtiny zřejmě nestačily vnímat rychle za sebou předkládané problémy, taktak že rozuměly latinky, byly štvány překotným tempem prací, balamuceny stálým hlasováním /třikrát až čtyřikrát během téhož zasedání/, zatím co se dále řečnilo na tribuně. Jak se mohl tento překrvený, omámený a desorientovaný parlament bezpodmínečně nevzdávat návrhům, jež mu předkládaly komise? Vlastně ani neznal jména a smýšlení jejich členů, nevěděl, čím se řídí, ale projevoval jim důvěru. Málokdo si uvědomoval, komu to vlastně projevují důvěru. Nuže, vím z bezpečných pramenů, že ony komise byly přecpány skutečnými spiklenci, kteří byli pověřeni rozvratnými úkoly ... A to se ještě nezminujeme o tom, co se do přítomných hustilo všemi prostředky psychologické akce, novinami, letáky, přednáškami, hromadnou propagandou i získáváním jednotlivců /tak snadným u těch mnoha set prelátů z Jižní Ameriky/.

Všechna ta fakta jsou známa, ačkoliv spiknutí mlčeím je ať dosud krylo Noemovým pláštěm. Je jistě krušné přiznat se veřejně k tak ohromnému rozčarování, ale bude nutno to podstoupit, nelze dlouho zamlčovat skutečnosti, které se odehrály před očima mnoha set svědků. Čím dříve, tím lépe

bude pro čest biskupů, kteří často nemohli za to, že byli oklamáni, ale nebylo by pro ně omluvy, kdyby to ještě zatajovali, i pro dobro duší, ohrožených jednak nebezpečím náklady a jednak hrůzami zoufalství. Necht se o tom dovědí všichni, jimž se to dosud zatajovalo z falešného studu nebo ze zbabělého soucitu."

Pro spikleneckou kliku, která ovládla II. vatikanský koncil, je příznačný propagační plakát, vydaný tehdy ve Vatikáně. Jsou na něm obrazy dvanácti apoštolů, s nimiž však není zobrazen sv. Pavel, jak je v tradici katolické ikonografie obvyklé, ani sv. Matěj, nýbrž Jidáš. Pod obrazy je latinský nápis : "Jdouce do celého světa, učte všechny národy." Udělivše takto symbolicky a jakoby "in memoriam" kanonickou misi Jidášovi, naznačili progresisté delikátně svůj program reformy Církve ve smyslu demokratisace, solidarizace a pluralizace. V nás však vyvolává toto mistrovské dílo nevztíravé propagandy vzpomínku na slova, která byla řečena o Jidášovi a která se dají říci i o II. vatikánském koncilu : "Bylo by lépe, kdyby se byl nenarodil."

P o d í l p a p e ž ů a b i s k u p ů n a d n e š n í k r i s i C í r k v e

Po prvním vatikánském koncilu, který prohlásil dogma neomylnosti, se velmi upevnila autorita Svaté Stolice a Církev zahájila období nového rozkvětu a rozmachu, zejména v zámořských misiích. Avšak síly, které už tehdy ohrožovaly Církev, zejména racionalismus, byly sice umlčeny, přesto ale nepozorovaně pokračovaly ve své rozkladné činnosti. K tomu přistoupil ještě nacionalismus, který právě v 19. století začal infikovat i katolíky jako jakýsi konkurent náboženství. A tak se stalo, že i mnozí biskupové, zejména ze severní Evropy, začali těžce pocítovat tak zvanou "italskou nadvládu" v Církvi, jakoby převaha italských kardinálů poškozovala zájmy katolíků jiných národností. Ve skutečnosti se ovšem italští papežové a kardinálové v posledních stoletích osvědčili jako důvěryhodní správcové Církve a právě jejich převaha zabranovala, aby se vláda v Církvi nestala předmětem mocenského zápolení reprezentantů jiných národů a států.

K těmto nacionalisticky smýšlejícím hodnostářům se přitovaryšili modernističtí theologové, jimž byla papežská autorita trnem v oku jako jediná účinná překážka volného šíření jejich bludných nauk. Tato klika "progresivních" theologů a prelátů fungovala už za vlády Pia XII. a podařilo se jí kromě jiného vnutit papeži některé exponenty jako spolupracovníky. Nejvýznačnějším z nich byl msgre Montini. Jeho vlivu nutno přičítat povolení instituce tak zvaných dělnických kněží ve Francii, z nichž velká část odpadla, takže Pius XII. tento způsob pastorače zakázal přes protesty francouzských biskupů. Msgre Montini byl jmenován arcibiskupem

v Miláně a tak byl odstraněn z Vatikánu. Pius XII. pak až do své smrti nesvolal konsistoř, aby nemusil jmenovat msgr Montiniho kardinálem a neusnadnil mu cestu k tiarě. Když Pius XII. zemřel, rozhodli se vlastenečtí a pokrokoví biskupové znemožnit volbu dalšího italského papeže. Poněvadž tak zvaná konservativní většina kardinálského sboru nestála na volbu vlastního kandidáta, byl zvolen, jako důsledek kompromisu, Jan XXIII. jako "prozatímní" papež. Tento letitý hodnostář však byl, jak se ukázalo, úplně pod vlivem msgr Montiniho, jehož hned po svém zvolení jmenoval kardinálem a dal se od něho přemluvit ke svolání koncilu, který by internacionalisoval řízení Církve a zmodernisoval její liturgickou a jinou praxi.

Dne 11.X.1962 oznámil papež Jan XXIII. při zahájení II. vat. koncilu, že jeho programem jest obnova celé Církve, po níž všichni touží. Budou to "nové Letnice" čili jakési nové seslání Ducha Svatého, které způsobí v Církvi podobnou změnu jako byla kdysi proměna židovství v křesťanství, kterou kdysi uskutečnil Kristus a jeho apoštolové: "Církev, která je dnes konečně osvobozená ode všech světských překážek minulých dob, může z této vatikánské basiliky, jako z někdejšího večeradla, dát zaznít svému velebnému a naléhavému hlasu." Na ukončení prvního zasedání, dne 8.XII.1962 opakuje Jan XXIII.: "Budou to vskutku ty dlouho očekávané nové Letnice ... bude to nový skok kupředu." Koncilu tedy bylo uloženo, aby se pustil do plánování a uskutečňování této podivuhodné obnovy, a to pod mnohoslibným, ale nic neříkajícím heslem "aggiornamento".

Již toto podivně sebejisté prorocké prohlášení, do něhož ihned vpádl soorem katolický tisk a kuzatelé, hlásající "velkolepou obrodu Církve" jako právě probíhající skutečnost, aniž by bylo pozorovat co jiného kromě záhadných a znepokojivých změn v liturgii, které se začínaly prosazovat, trapně připomíná jisté lidové přísloví o sebechvále. S hlediska historického by se k tomu dalo podotknout: "Wenn man eine ruhmvolle Tat zu erzählen hat, braucht man nicht erzählen, dass sie ruhmvoll gewesen ist. Nicht dem Erzähler, sondern dem Leser gebührt, die Anerkennung zu spenden". /Möltke/ Tím spíše by se měl zdržet předčasné chvály sám iniciátor činu, který dosud nebyl dokonán.

Z citovaných projevů Jana XXIII. ihned vyplývá, že od zahájení koncilu byly přímo povzbuzeny, ba privilegovány všechny sebemenší uvážené a dokonce revoluční nauky a reformy, zejména když papež současně předem odmítl všechny "pro-roky neštěstí" a zdiskreditoval tak všechny, kteří vyslovovali obavy o čistotu víry a dávali najevo lásku ke stálým osvědčeným institucím Církve. Papež také prohlásil, že se vzdává "zbraní přislosti" ve prospěch "léčebných prostředků milosrdenství", čímž předem slíbil všem lži prorokům naprostou beztrestnost a volnost jednání. Jak známo, dovedli tohoto "reformátoři" do krajnosti využít.

Je pochybné, zda si Jan XXIII. uvědomoval, co činí. Tím lépe si to uvědomoval kardinál Montini, který prý byl autorem projevu z 11. X. 1962 a když se stal papežem, ihned jasně vyložil své úmysly, jejichž radikální povaha vyplývá z jeho projevu v Betlémě, dne 6. I. 1964 : "Prožíváme historickou dobu, v níž Církev Kristova musí žít svou hlubokou a viditelnou jednotu ... Musíme přivést ke konci svůj ekumenický koncil. Musíme přivodit v životě Církve nový způsob cítění a chtění a nový postoj, musíme jí umožnit, aby opět našla svou duchovní krásu ve všech oblastech myšlení a slova, v modlitbě a výchovných metodách, v umění i v kanonickém právu. Bude tedy zapotřebí svorného úsilí, k němuž musejí přispět svou spoluprací všechny skupiny. Kéž všichni poslechnou hlasu, jímž se na ně obrací Kristus našimi ústy".

Ve skutečnosti Církev nikdy před tím neslyšela, že by se na ni Kristus ústy papeže obracel takovým provoláním totální a totalitární reformy. Snažíme-li se však usilovně najít v tomto prohlášení nějakou ozvěnu slov Kristových, pak jsou to nanejvýš slova z jeho podobenství o farizeovi a publikánovi. Papežovo provolání si tedy můžeme přetlumočit takto: "Pane Bože, děkuji Ti, že nejsme jako ti, kteří zavedli a po celá staletí trpěli v Církvi dosavadní způsob cítění a chtění, kteří zavinili, že Církev ztratila svou duchovní krásu ve všech jmenovaných oblastech, zejména v modlitbě /liturgii/, výchovných metodách, v umění i kanonickém právu. Volám proto všechny, kteří se v důsledku toho necítili v Církvi dobře, aby přednesli své návrhy, s výjimkou těch, kteří dosud ve své zaslepenosti dávají přednost způsobu myšlení Tomáše Akvinského před způsobem myšlení karla Rahnera, kteří si libují ve staré liturgii a odmítají pokrokové návrhy kardinála Lercara, kteří dosud přesně rozlišují mezi pravověří a kacířstvím, jež se tak úspěšně pokouší zastrít kardinál Bea, atd."

V důsledku tohoto prohlášení ovládli reformisté II. vat. koncil nadobro. Koncil tak nastoupil cestu "nové interpretace dogmat" podle papežova přání, vyjádřeného dne 11. X. 1962: "Je nutno, aby toto jisté a neměnné učení, které musí býti věrně zachováno, bylo studováno a předkládáno podle metod, jichž užívá moderní myšlení. Něco jiného je totiž podstata starého učení a něco jiného je formulace, jíž je přiodíváme, když se řídíme ve formách a proporcích potřebami převážně pastoračního učitelského úřadu a stylu."

Tím byl na koncil otevřeně uveden modernismus se svým hlavním požadavkem nové "formulace" a "interpretace" dogmat. Proto také ani papež ani žádný francouzský biskup neprotestovali, když jeden z nich vydal oběžník, v němž mimo jiné praví, že "pokrok kultury nás nutí, abychom vytvořili novou koncepci dogmatu o stvoření a vykoupení," což je názor výslovně zavržený v Syllabu Pia IX.

Rozlišovat mezi naukou a její formulací nebo interpretací, jako by se formulace nebo interpretace mohla měnit bez újmy samotné nauky, je nesmysl. Pojem "formulace" jest

právem odvozen od pojmu "forma", což je metafysický princip, který určuje bytnost věcí. "Formulace" nauky tedy dává nauce čili metafysické pravdě její bytí logické. Interpretace pak znamená "výklad", v tomto případě tedy "theologii". Tak zvaná "formulace" dogmat byla uskutečněna v prvních stolecích Církve od prvních všeobecných koncilů a v téže době byla vybudována katolická theologie, jakožto věda "interpretující" zjevenou pravdu. Vývoj katolické theologie co do principů a metody byl dovršen scholastikou. Obojí, tedy jak "formulace" dogmat, tak i oficiální theologie Církve, jest dílem Ducha Svatého a nedílnou součástí tradice, takže každá pozdější nauková definice se nutně provádí v tomto tradičním duchu a terminologii. Proto také Pius IX. ve svém Syllabu výslovně odsuzuje větu, podle níž theologie, jak ji vybudovali staří scholastikové, již neodpovídá potřebám nové doby.

Před zahájením druhého zasedání dne 29. IX. rozhodl dále Pavel VI., že se církevní instituce musejí přizpůsobit modernímu světu, při čemž se staleté tradice buď opustí nebo poopraví, což je druhý základní požadavek modernismu. Doslova řekl Pavel VI. toto: "Ano, koncil zamýšlí obnovu Církve. Toto přání však neobsahuje doznání, že by se dnešní Církev byla "podstatně" odchýlila od myšlenky svého božského zakladatele. Naopak prohloubené poznání její věrnosti Kristu v podstatných věcech ji naplňuje vděčností a pokorou a dává jí sílu, aby napravila nedostatky, které musejí býti připočteny na vrub lidské slabosti. Koncilem zamýšlená obnova nespočívá tedy v převratu dosavadního života Církve ani v odpoutání se od tradice v podstatných a úctyhodných věcech. Je to spíše úcta k této tradici, projevená činem, který ji chce zbavit všeho pomíjivého a vadného, aby zůstalo jen to původní a plodné."

Bylo tedy rozhodnuto, že Církev musí býti reformována v celém svém bytí, myšlení, chtění a jednání, aby opět našla ztracenou duchovní životnost a krásu. Jako vodítko pro tuto reformu bylo stanoveno: Mají býti změněny toliko formulace, nikoli nauka, jenom formy, nikoli podstata, mají býti omlazeny a očištěny jen druhořadé a jen lidské instituce, při čemž božská a nedotknutelná podstata Církve musí zůstat nedotčena. Papež potvrdil, že taková obnova je možná, žádoucí, Bohem chtěná a její úspěch je zaručen.

Teď bychom očekávali, že koncil nebo alespoň papež jasně prohlásí, v čem se má "myšlení, chtění a jednání Církve" změnit, že bude jasně vytýčen program "obnovy". A vskutku, dne 18. XI. 1965 vyjádřil papež Pavel VI. konečně své stanovisko: "Nadešla doba pro ono právě "aggiornamento", za něž se přimlouval náš ctihodný předchůdce Jan XXIII. Když pronesl ono programové heslo, nepřipisoval mu zajisté význam, který mu dnes někteří dávají, význam, který by dovoloval relativisovat podle smýšlení světa vše co patří k Církvi, totiž dogmata, strukturu, tradici. Ve skutečnosti vyjadřuje toto heslo tak mocné a živé pochopení pro stálost učení a institucí Církve, že se může stát směrnicí pro její myšlení a jednání. Napříště tedy pro nás aggiornamento znamená:

osvícené pronikání ducha koncilu a věrná aplikace vůdčích zásad, které tak šťastně a svatě naznačil. Domníváme se, že toto je směr, v němž se musí vyvíjet nový duch Církve."

Při nejlepšší vůli nelze z tohoto prohlášení vyrozumět, jaké jsou cíle, hranice a důvody onoho "ducha" nebo "směru", označovaného magickým slovem "aggiornamento" a v tom právě spočívá jeho nebezpečí. To vysvětluje, proč jím byli povzbuzeni modernisté, aby veřejně vystoupili se svými "reformními" požadavky, když se jim předem dostalo ujištění o naprosté beztravnosti.

V této souvislosti je záhodno upozornit, jak se způsob vyjadřování Pavla VI. podobá moderní novinářské hantýrce, zjev to v dějinách Církve dosud naprosto neznámý a zajisté pobuřující, neboť svědčí o tom, že moderní odpor k jasnému, logickému myšlení a vyjadřování úspěšně proniká i do Církve. "Nauka, tot určitý bod; předpoklad, tot směr ... Směr je však vždycky fantastičtější než plán. Měl bych raději nejzastaralejší mapu cesty do Brightonu než všeobecný poukaz, že mám pořád jít vlevo", praví Chesterton v knize "Co je špatného na světě". A dále říká, že sledovat "směr" v tomto smyslu jest něco podobného jako "následovat světýlka svého nosu /jako yak chrochtavý/".

Nesmírný zmatek, do něhož uvrhl Církev II. vat. koncil a zejména citovaná prohlášení obou posledních papežů, je dostatečným důkazem, že celý tento reformní program je nejenom neslýchaný, ale také nebezpečný a protiprávní. Dokonce i Pavel VI. byl občas nucen mírně napomenout modernisty, jak se stalo například v projevu, který jeho jménem adresoval kardinál státní sekretář znepokojivému kongresu theologů v Torontu, v srpnu 1967.

Toto prohlášení by bylo možno pokládat za počátek obratu, kdyby následovalo výslovné a jmenovité odsouzení novot a novotářů, kdyby ti, kteří mají odvahu tyto věci a osoby nazvat pravými jmény, nebyli od téhož Pavla VI. káráni /pro nedostatek lásky/ mnohem přísněji než vyslovení kacíři a kdyby konečně bylo jasné řečeno, co je pravá a co falešná reforma. Nestalo se tak proto, poněvadž by takové prohlášení musilo důsledně odsoudit celý vágní program "aggiornamento", celou "linii" a "ducha" II. vat. koncilu, ze něž je Pavel VI. především odpověden. K tomu, jak se zdá, dosud nenašel odvahu. Proto se omezuje na občasné nářky, jimiž se asi snaží upokojit vlastní svědomí, které však modernisté vůbec neberou na vědomí, nebo se pokrytecky snaží označit za jejich příčinu "tradicionalisty".

Pavel VI. zahájil svůj pontifikát gestem, které nemá obdoby v dějinách papežů. Aby ukázal "dobrou vůli" reformátorům, usilujícím o "demokratizaci" Církve, přestal nosit tiaru. Jednu - dar milánské arcidiecése, - dal roztavit, aby mohl obdarovat chudé, jakoby nebylo pro tyto účely jiných prostředků a druhou poslal na putovní výstavu do USA /jako nějakou kuriositu, jaké se ukazují na jarmarcích a

poutích/, jejíž výtežek měl být věnován "rozvojovým zemím". Nevzdal se sice právně své nejvyšší autority, ale ochotně se dělí o její výkon se svými biskupskými "kolegy". Na synodě v Římnu 1969 slíbil svolávat každé dva roky řádnou synodu, kromě mimořádných a stálému sekretariátu biskupské synody u Svaté Stolice se dostalo postavení nadřazeného nad kurií. Národním a kontinentálním biskupským konferencím byla přiznána kanonická autorita. Teď už se papež zřejmě neodváží vydat encykliku nebo vyhlásit Credo bez předchozí porady a dohody se svými "kolegy". Tím je otevřena cesta k anarchii, která se už viditelně projevuje, jak patrně například z tak zvaného Suepensova manifestu.

Demokratismus Pavla VI. však má ještě jednu stránku. Kristův příkaz: "vaše řeč budiž ano, ano - ne, ne", shledává dnešní člověk, jehož zvláštnosti zřejmě chce papež za každou cenu respektovat, příliš tvrdým, a proto překonaným. Proto se rozhodl Pavel VI. modifikovat tento příkaz ve smyslu "ano i ne". A tak se dovídáme z papežských projevů, že zákaz "communicatio in sacris cum hereticis" je sice dán v zájmu víry, že však "caritas aliquando suadet", aby byl porušován, například ekumenickými bohoslužbami. Tato obojetnost vykazují dnes téměř všechny vatikánské výnosy.

Tak například kongregace, nazývaná dříve kongregací obřadů, vydala 29.V.1969 instrukci "Memoriale Domini" o podávání svatého přijímání, která napřed prohlašuje: "Dnešní závažné a četné změny mešního obřadu byly zavedeny proto, aby lépe odpovídaly duchovním a psychologickým potřebám dnešního člověka ... v posledních letech však dokonalejší účast na slavení Eucharistie vyvolala přání, aby byl zaveden starý způsob podávání, při němž se eucharistický chléb dával věřícím do ruky, aby si ho sami vložili do úst ... v některých místech a obcích se už tento způsob začal praktikovat, ačkoliv Svatá Stolica ještě neudělila příslušné dovolení."

Jedná se tedy o těžkou neposlušnost, kterou však instrukce vydaná příslušnou kongregací se schválením papežovým nijak nekárá. To je konec konců pochopitelné, neboť ve světle toho, co bylo řečeno před tím, se jeví svémocné podávání svatého přijímání do ruky jen jako anticipace dalšího vývoje a budoucího schválení. Tento způsob vzniku budoucích zákonů, totiž neposlušnosti zákonů dosud platných, již se pak dostane schválení, jest jakési novodobé "privilegium paulinum".

Zmíněná instrukce však dále praví, že je lepší, když kněz kladé hostii sám na jazyk přijímajícího a že na tomto způsobu podávání nemá býti nic meněno. Tento způsob je totiž doporučován staletou tradicí, vyjadřuje nejlépe úctu k Eucharistii, neuráží nijak osobní důstojnost přijímajícího, nejúčinněji vylučuje nebezpečí zneuctění, a proto se také velká většina biskupů vyslovila pro jeho zachování. Z těchto důvodů Svatá Stolica nepomýšlí na změnu tradičního způsobu podávání svatého přijímání: "Svatá Stolica vyzývá biskupy, kněze a věřící, aby respektovali stále platný zákon a tak

jej znovu potvrzuje, ve shodě s vůlí biskupů a požadavky obecného dobra Církve."

Po tomto jasném prohlášení následuje ještě jakýsi do-
větek, v němž se praví: "Avšak /oblíbené slovo Pavla VI./
kde už bylo zavedeno podávání do ruky, Svatá Stolica, aby
usnadnila biskupským konferencím - jejich pastorační úkol,
který je za dnešních poměrů často velmi těžký, ukládá těmto
konferencím, aby uváživše možné zvláštní okolnosti - za
podmínky, že bude vyloučeno nebezpečí neúcty nebo falešných
názorů o Nejvyšší Svátosti, které by se mohly vloudit do
duší věřících, rozhodly po zralé úvaze v tajném hlasování,
má-li býti tento způsob /podávání do ruky/ řádně zaveden.
K tomu je zapotřebí dvoutřetinové většiny a rozhodnutí mu-
sí býti předloženo ke schválení Svaté Stolici".

Tyto vnitřní rozpory, kolísání mezi ano a ne, je
charakteristickým projevem autodestrukce autority, o níž
se říkávalo: "Roma locuta, causa finita". Biskupové a věří-
cí si tedy mohou vybrat, co chtějí. Buď se rozhodnou pro
platný zákon nebo ho porušit bez ohledu na názor Svaté Sto-
lice, vůli většiny biskupů a obecné dobro Církve. Tak se
dosahuje v Církvi žádoucího "pluralismu".

Uvážíme-li tedy výsledky reformní činnosti obou posled-
ních papežů, pochopíme pochvalná slova, která o nich napsal
Bulletin Nr.43. "Velkého Orientu francouzského" : "Svobodné
zednářství, jak je chápeme, přemáhá současně katolickou
Církev i komunismus. Katolickou Církev proto, že se tato
udržuje při životě jen zapíráním celé své minulosti. Když
papežové zaměřují kurs Petrovy lodi směrem k pokroku a
úctě k jiným náboženstvím jakož i k vděčnému uznání lidských
hodnot, nepokračují v díle svých předchůdců. Naopak podniká-
jí rozhodující krok směrem k nám. Zcela pohnutí od jednoho
pokrokového papeže /Jana XXIII./ ke druhému pokrokovému pa-
peži /Pavlu VI./, zařizuje se katolická Církev podle našich
ideálů ..."

Tento citát je zajímavým způsobem doplňován dvěma vý-
ňatky z knihy maďarského jesuity T.Nagy, jehož kniha se v
německém překladě nazývá "Jesuiten und Freimaurerei" :
"Papež Benedikt XIV. by byl sotva vydal svou bullu proti
zednářům, kdyby byl mohl nějakým zázrakem číst encykliku
Jana XXIII. "Pacem in terris" nebo kdyby byl mohl shléd-
nout i jen jediný dokument II. vatikánského koncilu." "Je
nesmírný rozdíl mezi světem Benedikta XIV. a Pavla VI.
První zatracoval svobodné zednáře pro tytéž věci, k nimž
druhý povzbuzuje katolíky celého světa." /Viz též článek
"Změněný poměr k zednářství" ve "Via" č. 10 str. 161,
r. 1960./

P r a v á a f a l e š n á r e f o r m a

Slova "reforma" a "reformátor" vyvolávají vzpomínky
na tolik světců, velkých papežů a koncílů, takže mají v

Církvi velmi dobrý zvuk a každý plán takto označený se jeví katolíkům "a priori" jako projev nejlepší tradice Církve. A vskutku, ve svém pravém a tradičním smyslu znamená reforma náboženských řádů, kleru nebo Církve potlačení a nápravu různých zneužití a mravních pochybení, které se mohou nahromadit během času v každé společnosti vinou jejích špatných členů. Reformovat znamená znova utvářet, vrátit původní formu tomu, co ji ztratilo, co bylo "deformováno", čili vrátit instituci, oslabené a podkopané během doby různými zlořády, její původní formu, která se pokládá za znamenitou a plodnou. V tomto smyslu jest nedostižným vzorem "reformátora" náš Pán Ježíš Kristus sám, podle výroku sv. Tomáše Akvinského "Incarnatio Christi est reformati va totius naturae humanae" /S. Th. III.a, q 2., a 11./.

Všechny reformy, které církev schválila nebo provedla, směřovaly proti zlořádům, úpadku a zmatkům, které se často již zahnízdily jako nepamětná praxe, avšak nikdy nepřestaly být odsuzovány od nejlepší části hierarchie i věřícího lidu. Kromě toho se vyskytovaly v Církvi různé omyly, které nevyžadovaly reformy, ale odsouzení, poněvadž se jednalo o jakési "novotvary", které vždycky byly cizí katolickému společenství.

Reformy se tedy týkaly mravů, nikoli nauky, která byla naopak hájena odsuzováním každého pokusu o její změnu. Při takové reformě je vše jasné, účtyhodné a dokonalé. Potíže mohou být nesmírné, avšak Církev vždycky ví, kam jde, když takovou reformu podniká a může počítat s Boží pomocí. Proto všichni papežové a reformní koncily až do II. vat. koncilu měli za program odsuzování bludů a nápravu zlořádů, které pronikly do Církve v důsledku lidské zloby a slabosti. Tyto reformy se samy vnucovaly jako důsledky známých mravních norem a ve jménu tradice, která byla ode všech pokládána za nedotknutelnou, vzornou a svatou.

Můžeme právem předpokládat, že největší část episkopátu se připravovala i na II. vat. koncil v tomto duchu a že si snad i Ján XXIII. původně takto představoval "obnovu Církve". Tak si to však nepředstavovali modernisté, neboť taková reforma by začala jejich odsouzením. Proto nasadili všechny páky a skutečně se jim podařilo přesvědčit povolané autority a prosadit novou koncepci "reformy" a svést tak II. vat. koncil na scestí. Tato modernistická koncepce je obsažena už ve spise P. Congara O.P., který Sv. Officium v r. 1950 zakázalo šířit. Kromě dnes už za samozřejmou pokládané zásady, že "doba anathemat minula", prohlašuje tato kniha otevřeně že "zlořády", které byly ještě tak četné v 16. stol., již téměř neexistují, neboť byly podmíněny dobou, kdy Církev byla bohatá a mocná. Ve skutečnosti se naše doba méně zajímá o hříchy příslušníků Církve než o chyby a zanedbání, které se týkají požadavků doby". Takto je odůvodněno odmítnutí úkolu spočívajícího v odsouzení bludů a nápravě zlořádů. Svět totiž nic takového neočekává a nežadá/pochopitelně/, ale požaduje, aby se Církev "reformovala" podle požadavků současnosti.

Koncil, za jehož "experta" byl P. Congar pochopitelně povolán, o této koncepci nejednal ani nerozhodoval, ta mu byla prostě uložena jako samozřejmost, při čemž bylo učiněno vše, aby vypadala přijatelně, aby budila dojem reformy v tradičním smyslu. Koncil tedy nezvolil svobodně tuto cestu "obnovy Církve", ale byl na ni uveden papežovým projevem a pletichami modernistů, sveden dvojím významem slova "reforma", "obnova" a podobných.

Tento podvod byl umožněn "fenomenologií pravé a falešné reformy", kterou rozvinul P. Congar ve své knize a kterou modernisté horlivě propagovali, ať se jim podařilo získat pro ni i volkou část hierarchie včetně Pavla VI. Ukolem této "fenomenologie" bylo zatemnit jasné pravdy a maskovat modernistickou reformu jako pravou. Za tím účelem odsuzuje P. Congar jasně "falešnou" reformu, jejímž typem je luterství a kalvinismus a prohlašuje zároveň, že současná "sebekritika" v Církvi nemá nic společného ani s modernismem, odsouzeným a potlačeným od Pia X. . Tato "sebekritika" prý směřuje pouze proti "některým rysům časné tváře Církve, jichž nabyla v jiné historické době než je ta, do které vstupujeme." Aggiornamento, které Jan XXIII. požadoval od koncilu, tedy naprosto nechce sahat na podstatu křesťanství. Obnova se neměla zabývat potlačováním individuálních omylů a zlořádů, ale měla být hledána v hluboké reformě institucí. Koncil tedy měl "směle uvést v pochybnost" všechny historické a konkrétní "struktury", v nichž se duchovní poselství Kristovo během století "materialisovalo" a pozvolna "immobilisovalo", tedy tradice, zvyklosti, obřady a duchovní postoj. Takové "přizpůsobení" jest zřejmě něco naprosto nového, jest prý však diktováno láskou k bližnímu. "Současná krise /sebekritika Církve/", píše dále P. Congar, "nevychází z nějaké teorie o dogmatické, sakramentální a hierarchické struktuře Církve ale ze zjištění týkajících se řádu skutečnosti, který je uvažován s hlediska apoštolátu." Struktura se nemění, ta má zůstat mimo kritiku, ale "struktury", které jsou nahodilé a v pohybu, se musí měnit podle běhu světa a "znamení času".

Již tyto vývedy stačí, abychom odhalili "fenomenologii" koncilového reformismu a "aggiornamento" jako nesmírný omyl, po případě podvod. Je jasno, že se jedná o totální útok proti tradici Církve ve jménu její "duchovní authenticity". Jak opětovně ujišťuje Pavel VI., nemá se reforma týkat "bytostné struktury" Církve, ale jen lidského díla v ní, nemá být měněno dílo boží, ale "sociologická Církve", ne její tajemná duše, ale její "hříšné tělo", které tuto duši vězní. Zkrátka nemá být měněno to, co je v Církvi obdobné metafysickému pojmu podstaty, ale jen její instituce, prý již neodpovídající potřebám doby, tedy vnější skutečnosti, které jsou obdobou skutečností případkových.

Uvážíme-li však, že případy, zejména tak zvané případy naprosté /jakosti, vlastnosti/, jsou konec konců jen uzpůsobením a výrazem podstaty, že z podstaty vyplývají, že podstatu poznáváme skrze případy, že například i osobní vlastnosti, které rozhodují o hodnotě toho kterého člověka, jsou konec konců jen případy a že tedy - jak praví Pascal -

milujeme tělo nebo duši právě pro jejich vlastnosti a ne pro samotnou podstatu, která je pro nás pouhou abstrakcí, a to dokonce i pro vlastnosti nahodilé a pomíjivé, pak si nedovedeme představit, jak je možno milovat "podstatu" Církve a nemilovat její instituce, které jsou jakoby vnějším projevem a důsledkem její "podstaty", tedy jejími "případky".

Kdo miluje Církev, miluje ji v jejích projevech a institucích, jako jsou: liturgie, dogmata, anathemata, svátky a světci, kodex iuris canonici, katechismus, basiliky, kláštery, zkrátka ve všem, co vytvořila. Uvážíme-li pak, co všechno se dnešním hlasatelům "aggiornamenta" na Církvi nelíbí, počínajíc od samotného jména Církve; tedy např. její monarchické zřízení, latina, úcta k božskému Srdci, tiara, kadidlo, manipul, způsob podávání svatého přijímání, gregoriánský chorál, kazatelna, církevní školství, svatý Tomáš Akvinský atd., atd., je na snadě závěr, že tito reformátoři nemilují Církev, ale jakousi "ektoplasmu" své fantasie a že jejich reforma směřuje k tomu, aby se Církev přetvořila podle jejich soukromého evangelia.

Jestliže pak všechny novoty, které už byly zavedeny např. v liturgii vskutku odpovídají požadavkům "dnešního člověka", jehož vzornými exempláři jsou bezpochyby především sami liturgisté, znamená to, že tak zvaný "dnešní člověk" je "monstrum horrendum, infame, cui lumen ademptum".

Ze druhé je jasno, že nelze - po příkladu Pavla VI. v jeho "znepokojených" projevech - rozlišovat mezi "falešnou pokoncilovou mentalitou" a "autentickou a obdivuhodnou obnovou Církve", která byla plodem koncilu. Mezi oběma proudy je zřejmá a pevná souvislost. Oba mají tytéž přívržence, zcela podobný program, užívají téhož slovníku, jehož ukázkou jsme právě citovali, postupují naprosto souběžně v prostoru a čase a zejména vycházejí z též principů. Jejich představitelé si také navzájem pracují do ruky, takže oba proudy tvoří vlastně jediný proud oposice proti tradici. Uvážíme-li, že Pavel VI. plně schvaluje "zásadu" přizpůsobení církevních institucí podle požadavků doby, a to bez ohledu na platná a neměnná rozhodnutí Církve, schvaluje-li tedy v důsledku dávno zavržené bludy, o nichž se zminuje například koncil pařížský /1527-1528/: *Modus celebrandi missarum, quo utitur ecclesia Catholica, non est idoneus* /*Error favens Wiclefo*/ nebo *"Missa debet dici lingua vulgari"* /*Error Bohemorum*/, /Mansi 32, 1178 D/E - 1179 B-D/, nemůže příliš vytýkat modernistům, že ve své snaze vyhovět dnešnímu světu poněkud předbíhají činnost liturgické rady. Je proto zcela logické, že nekárá holandské a belgické reformátory mše ani zdaleka tak přísně jako zastánce tradice, kteří se mohou v některých bodech dovolávat i zásad, vyslovených samotným II.vat.koncilem.

Modernistický útok na tradici se často provádí pod heslem "návratu k pramenům". Nebude tedy na škodu všimnout si pramenů tohoto reformního směru, jichž se ostatně P.Con-gar nepokrytě a dokonce s jistou hrdostí dovolává. Ve svém

pojednání o právě a falešné reformě argumentuje takto: Století "ztrnulého" duchovního postoje kanonizovala a utvrdila v jakousi sraženinu tyto "struktury". Náš "evolucionismus" však dovede rozbít zákonný rámec, aby našel nové formy, živé a dynamické, které by byly přizpůsobeny naší době. Společenské skutečnosti se stále mění. Také instituce Církve se vyvinuly během staletí, navzdory konservatismu hierarchie. Dnešní reformismus vyvěrá z přijetí této historické dialektiky od nejinteligentnějších a nejvelkorysejších mužů Církve. Ji se chtějí sami chopit vedení a vědomě provést přestavbu, kterou změna moderního světa ukládá Církvi. Pastorální horlivost koncilu byla od počátku podmíněna jistou teorií všeobecného vývoje lidských institucí, která není křesťanská, totiž teorií hegelovskou. Tato "dialektika" - dovozuje dále P. Congar O.P., - je vlastní každému vývoji a hierarchie na ní staví i svou reformu Církve. Každá získaná skutečnost je současně popírána i potvrzována, překonávána a naplňována a tento zákon zůstane - *positis ponendis* - i zákonem samotné Církve. Jení možné žádná úplná přizpůsobení, žádná úplná reforma přizpůsobením, aniž by se Církev, podporovaná článem evangelického návratu k pramenům, velkoryse nerozhodla uvést se v soulad se strukturami nového světa, který také musí pokřtít!"

Jak vidíme, opakuje tu tento sloup pokrokové teologie, "jeden z těch, kteří nejvíce přispěli koncilu", takřka doslova poslední odsouzenou větu syllabu Pia LX.: "Římský papež se může a má smířit a vyrovnat s pokrokem, liberalismem a s moderním světem."

Avšak i bez ohledu na původ této mentality a právě vyložené filosofické zdůvodnění koncilové "obnovy Církve", je možno snadno dokázat, že požadavek reformy institucí podle požadavků doby je sám o sobě nesmyslný, nemožný a bezbožný.

Povážlivý ráz tak zvané koncilové obnovy prozrazuje už její "totalita", vycházející z přesvědčení, že všechny instituce Církve pojednou nevyhovují a musejí být co nejradikálněji opraveny. Tuto koncepci vykládá P. Congar v citované knize jako plod "sebekritiky", při níž laici, teologové, biskupové i papež si uvědomují potíže apoštolátu a objevují jejich příčinu v "nedostatečném globálním přizpůsobení Církve dnešnímu světu", což v nich vyvolává "latentní nespokojenost". Tato vzpoura Církve proti Církvi se tu označuje za "prorockého ducha".

Protestantismus, jak známo, předstíral návrat k "čistému evangeliu", původní modernismus zase hlásal "přizpůsobení" modernímu světu. Dnešní koncilový reformismus se snaží sledovat oba tyto ideály, jakoby ukazovaly týmž směrem. "Mezi reformistickým proudem sebekritiky /která je vlastně povýšenou kritikou "nevyhovujících" institucí /a jistou revolučností, je zcela normální a zdravá souvislost", dovozuje dále P. Congar, "jedná-li se totiž o to, aby byla změněna tvářnost světa a jisté životní formy, které se pokládají za

překonané, byly nahrazeny novými ... Je totiž zákonem lidské časnosti, zákonem dějin, že věci žijí a mohou se vyvíjet jen v důsledku vnitřního rozporu. Hegel objevil hlubokou pravdu, a tento program dynamického uskutečňování ukládá i Církvi určitý postoj." Duch "koncilové obnovy" jest tedy jasným projevem dnešní davové psychosy všeobecného převratu, která se ve světě už dlouho šíří a teď proniká i do Církve. Není to ani tak záležitost politická nebo theologická, jako především záležitost mravní. Je to jakási mravní choroba.

Nápadným projevem tohoto šílenství je nesouvislá kritika všech vžitých církevních institucí a "předkoncilové" mentality, pro kterou se vynalézají nejrozmanitější pošetilé a hanlivé názvy, jako konstantinismus, triumfalismus, juridismus, immobilismus, formalismus. Týž neurčitý, chaotický ráz a myšlenkovou chudobu představují i praktické reformní návrhy, které si činí nárok na "autenticitu" a ve skutečnosti nejsou nic jiného než organisovaná anarchie. Nejlépe je to vidět v liturgii. Subjektivita má /po vzoru protestantismu/ všude nahradit objektivitu a nejvyšší hodnota se spatřuje v novosti a v přitažlivosti sensačního.

Propagátoři a strůjcové těchto reforem jsou rozhodně lidé perversní a masa věřících je bez obrany vydána nákaze této psychosy odporu ke starému a touhy po novotách. Není tedy divu, že výsledky činnosti takto inspirované jsou absurdní. Potlačují se staré osvědčené věci, stará řešení jiaž se dávala přednost pro jejich pravdivost a dobrotu, ve prospěch řešení, pro něž nelze nalézt jiný důvod než to, že jsou protikladem starého. Někdy to vypadá, jakoby se před starým dávala přednost nicotě. tak například se potlačuje gregoriánský chorál a tradiční polyfonie ve prospěch velmi nešťastných hudebních výtvorů. Je to pochopitelné, protože jen velmi prostřední skladatel bude mít dost drзости, aby svůj neméně prostřední výtvor nabídl jako rovnocennou nebo dokonce i vhodnější náhradu za chorál a tradiční polyfonii. Takováto rbzhočnatí nejsou jen bláznivá, ale přímo zločinná.

Liturgie, jakož i ostatní církevní instituce se vyvíje-ly pozvolna, v duchu pokory a umírněnosti, což jsou nejlepší, ba jediné předpoklady a záruky přispění Ducha Svatého. Ve všech projevech duchovního života zde na zemi, tedy i ve všech institucích a praxi Církve, postupuje pokrok až k jistému vrcholu, od něhož se už nelze vzdálit bez poklesu nebo pádu. Je to něco podobného jako vyvíjení dokonalého sportovního stylu. Jednou se dosáhne určité dokonalosti, od níž se nelze odchýlit bez ohrožení výkonu. Modernistická evoluční megalomanie ovšem zaslepuje vůči skutečnosti, že i moudrost je ploidem pokroku, a proto se pošetile snaží například najít lepší výraz než "consubstantialis" nebo "transsubstantiatio" nebo mluví o "odmythologisování" různých dogmat. Je to počínání podobně opovážlivé jako předstírání, že lze na poli duchovního života "překonat" následování Krista nebo objevit "mystické cesty", odlišné od těch, které popisuje sv. Jan od Kříže. Podobné pokusy končí pádem do propasti z pouhé touhy po změně. Tak končí i dobrodružství tohoto koncilu, který chtěl

"nově interpretovat dogmata" a přizpůsobit náboženství lidem nové doby.

V pravověrném a tradicionalistickém ovzduší by ovšem i požadavek přizpůsobení v mnoha směrech prospěl apoštolátu, neboť by byl chápán jako napodobení "lidumilnosti našeho Spasitele" /lit. 3,4./. Avšak v ovzduší dnešní revoluční nářské neurosy vede toto heslo nutně k úplnému přizpůsobení se světu a k opuštění všeho toho, co tvoří podstatu křesťanského náboženství. Dílo koncilové obnovy nelze nazvat výstižnější než protestantisace Církve.

Ono tak oblíbené rozlišování mezi podstatným a nepodstatným v učení Církve a v jejích institucích je základem všech "protestů" 16. i 20. století, neboť dovoluje prohlásit všechno nepohodlné za předmět volné úvahy a svobodného rozhodování, při čemž prý "podstatné" zůstává společnou a neměnnou základnou. V takovém rozlišování vynikají zvláště ekumenikové ze školy kardinála Bea.

Theologie zajisté rozlišuje různé stupně jistoty /de fide divina, de fide catholica, theologice certum atd./, avšak ví také, že rozhodování o tom, co je a co není zjevná pravda nebo její důsledek, nepřísluší žádnému jednotlivci, ale nejvyššímu učitelskému úřadu Církve. Církev také rozlišuje různé stupně významu a důležitosti jednotlivých obřadů, závaznosti různých zákonů a nutnosti různých institucí, současně však zdůrazňuje životní důležitost a plodnost jejich celku. Jednotlivý lidský rozum nikdy nebude s to přesně rozlišit, co je v Církvi nadčasové a co pomíjivé. Nikdo by si neměl osobovat takovou znalost "duše Církve", aby si troufal rozhodovat, co je nutno podržet a co odstranit. Nic není zbytečné, nic není indiferentní. Dnešní reformátoři ovšem neustále nacházejí nějaké "cizorodé" nadstavby na "podstatě" Církve. Ve skutečnosti to však jsou věci, jimž tito samozvaní reformátoři nikdy neporozuměli nebo jež nedovedli ocenit. A tak probíhá redukování Církve na její "podstatu" jako výsledek mozkové činnosti tisíců malých duchů a nedouků.

Základní omyl celé "koncilové obnovy" spočívá v naprostém nepochopení viditelné i mystické skutečnosti Církve, kterou se snaží násilně dělit na podstatu a případy. Kristus zajisté položil základy Církve a vytvořil její jádro, z něhož během dějin a s lidským spolupůsobením vyrostlo všechno ostatní. Avšak původní "čisté evangelium", které se vtělilo v historické Církvi, se již nedá "isolovat". Nikomu už není ve svém původním "nerozvinutém" stavu přístupné a ti, kteří se domnívají - po vzoru protestantů - že je objeví v "samotném" Písmu, provádějí pouze rekonstrukci podle vlastní fantazie a staví ji proti živé a definitivní konstrukci katolické tradice. konkrétní uskutečnění, která byla během doby přidána k původnímu pokladu, nepřišla zvenčí, nebyla Církvi vnucena; naopak pomalu v ní uzrávala jako projevy její hluboké, bytostné a jedinečné duše. Dnešní reformátoři zapomínají, ži Církev byla živým organismem už před

nimi a že jím jest i bez nich. Církev si sama vytvořila během času instituce, v nichž se rozvinuly její božské schopnosti. Avšak násilná změna, kterou dnes reformátoři chtějí Církvi vnutit, jest právě jen invase těžkopádného a lidského "slabikování" bez vztahu k duchu, který oživuje. Změna tradičních struktur Církve není možná bez porušení jejího jádra. Jestliže se tupí a odstraňují i ty sebenepatrnější zvyklosti a projevy života Církve, poškozují se její osobnost. Děje-li se tak s velkými institucemi, jako je např. eucharistická zbožnost, mariánská úcta, gregoriánský chorál nebo mněšský celibát, pak je zasaženo samo jádro Církve a její podstata je zatemněna. Kdo by pak chtěl vykořenit to, co se pohrdlivě nazývá "předkonzilová mentalita", snaží se zasadit Církvi smrtelnou ránu. To už je změna samotného náboženství.

Reformátoři předstírají, že chtějí změnit vnější tvář Církve a přivést ji tak zpět k niternosti čistého evangelia. Ve skutečnosti však mění jejího Ducha, při čemž se pevně drží všeho, co je v ní vsutku jen lidské, totiž její sociální armatury, bohatství moci, poct a pod. Představují si Církev jako dům, který staví lidé podle určitého plánu. Tvrdí, že se snaží opravit chyby starých stavitelů, srovnávajíce stavbu s plánem. Totéž dělali před nimi všichni heretické, srovnávající historickou realitu Církve s jakýmsi "evangelickým" plánem, který vznikl v jejich mozku. Skutečný Boží plán však je lišiem nepřístupný. Zná jej pouze Duch Svátý, který zaručuje živý přechod původní evangelické skutečnosti k dnešní viditelné struktuře Církve. Kdo chce uvádět v pochybnost dílo staletí, která dělí nebo spíše spojují předkonzilovou Církev s evangeliem, odřika se vlastně veškeré apoštolské tradice. To je však vzpoura proti Duchu Svatému, který je duší Církve. Je to největší ze všech hříchů, který se neodpouští ani na tomto ani na onom světě.

Není tedy divu, že se dnes místo o vedení duší ke Kristu sterají biskupové především o "aggiornamento", o přizpůsobení Církve světu; potlačují v Církvi vše, co se jejím nepřátelům nelíbí, usilují o "kolegiální" správu Církve, pečují o sexuální výchovu, zavrhnou starou "mentalitu" a při každé příležitosti se za ni omlouvají a prosí za odpuštění heretiky, Židy, pohany ba i atheisty. Papež a biskupové této nešťastné a hanebné doby se obracejí proti svým otcům ve víře a proti svým vznešeným předchůdcům a obvinují je z nedostatku apoštolské horlivosti a lásky k lidem. Při tom nehnou ani prstem proti kacířstvím, která se veřejně hlásají v katolickém tisku a v seminářích.

Hlavní učitel a expert II. vat. koncilu L. Jongar O.P. zašel ve své drzosti až k prohlášení, že "chyby, jichž se v minulosti dopouštěla hierarchie, se staly institucemi a naukami", které se II. vat. koncil konečně chystá vykořenit. Soudí-li však někdo takto celek katolických institucí, kritikuje-li formule a ducha staré nauky, znamená to, že si

osobuje plnost moudrosti a současně ji upírá předkoncilové hierarchii. Znamená to, že dnešní reformátoři upírají Církvi v minulosti onoho ducha síly a svatosti, kterého si sami osobují.

Ano, ve všech dobách se papežové i biskupové dopouštěli chyb a ani Církev slyšící se neskládala vždycky jen ze samých světců. Církev mohla být a také často byla pokryta ranami, které někdy měly ráz malomocenství nebo rakoviny. Ani dnes tomu není jinak. Církev je však živá a to ne teprv od roku 1962, ale od doby Ježíše Krista. Církev je stále udržována, vedena a očišťována Duchem Svatým. Nestalo se tak teprve 11. X. 1962, ale v den prvních, jediných a definitivních Letnic. Duch moudrosti stojí při Církvi a pomáhá lidu Božímu tak, že se dobro může vždy rozvíjet navzdory zlu, že nad ním neustále vítězí a nakonec zůstane jen dobro. To se denně děje od počátku. V životě Církve se uplatňují všechny životní funkce: assimilace, eliminace, růst a plození, a to pravidelně, neomylně a od počátku její existence. Organismus Církve vylučuje toxiny neřestí a cizí tělesa bludů, působí, že se rány způsobené schismatem zacelují, rozkládá i nádory heresí. Současně assimiluje Církev dobré skutky svatých a zvětčuje je ve svých institucích. Tak roste a obnovuje se v neustálém mládí nových generací.

Jestliže tedy hierarchie zhřešila právě tak nebo i více než věřící lid, pak zase sama vždycky zahladila následky zla, takže se z něj nic nedostalo do tradice. Duch Svatý dal vždycky učitelskému úřadu Církve potřebné osvětlení, aby rozeznal, co je dobré a ponechal jen dokonalé. Tak působí a neustále vzrůstá živá tradice, i když je stále znova poskvřována hříchy žijících příslušníků Církve a zůstává neporušená jako zdravé tělo, které neustále přijímá do sebe nejruznější věci, z nichž podrží jen to, co mu slouží a ostatní vyloučí. Duch Svatý, který je duší Církve, tak působí na život Církve v dějinách, že z chaotického materiálu lidských daností vzniká výběr a ukládání hodnot, které jsou trvalé a nedotknutelné. Proti tradici se tedy nelze odvolávat k žádné vyšší instanci, neboť tato tradice je dílem Ducha Svatého. Je tedy rouhání brát ji v pochybnost jako celek a znovu chtít "revidovat" to, co bylo dávno ujasněno a rozhodnuto. Nic tedy nemůže zdůvodnit a obhájit počínání papeže a koncilu, kteří chtějí soudit celou minulost Církve. Stará Církev je pro nás svatou nevěstou Kristovou, plnou slávy, která nám uchovála všechny poklady své tradice.

A k u t n í h ř í c h C í r k v e

Reformátoři tvrdí, že Církev je zatížena "historickými chybami", které si uvědomují teprve oni sami, a to pomocí historické vědy a vlastního prorocky osvětleného svědomí. "Historie je velká učitelka spravedlnosti a pravdy. Lovolu je rozlišit věc od jejích konkrétních vlastností. Má kritéria, jejichž pomocí je možno spravedlivě hodnotit všechno

lidské ve výkonu církevní moci." Vyzbrojivše se takto historickou vědou, probudili v sobě naši reformátoři "nepřemožitelnou sílu svědomí", která jim umožňuje "pomocí duchovních kritérií, vyplývajících z evangelického a současně realistického smyslu pro věci" soudit celou minulost Církve "jménem Božím".

Tato hanebná a rouhavá koncepce, která se začala šířit už za Pia XII. jako šeptaná propaganda, se dnes stala, díky "linii" Jana XXIII. a Pavla VI., jakousi hrdinskou legendou nové doby. Modernisté, kteří byli dosud od papežů a biskupů energicky potíráni, se pod ochranou Pavla VI. stali pány Církve a už sedm let se úsilovně přičinují o její "očistu".

Všechny urážky, jimiž modernisté zahrnují předkoncilovou církev, však dopadají zpět na jejich hlavy. Jestliže stará hierarchie "hřešila", proč by měla být jen dnešní hierarchie nevinná? Jestliže staří vnucovali své omyly a nesprávnosti Církvi v prohlášeních a dekretech, co si máme myslit o jejich dnešních nástupcích? P. Congar tvrdí: "Je zcela jisté, že pro církevní hodnostáře je velkým pokušením ztotožňovat se v duchu s tím, co sami konkrétně učiní ze své funkce, která jest sama o sobě posvátná." Jestliže to platilo o minulosti, pak to platí tím spíše o přítomnosti, neboť dnes více než kdykoli předtím vtiskují představitele Církve pečet svých hříchů institucím a "strukturám", které nám vnucují. Hlavní rozdíl je však v tom, že dědictví minulých století je už dnes očištěno ode všech hříchů, kdežto náš smutný dnešek posud trpí následky hříchů těch, kteří nám vládnou. To, co nám dnešek přináší, jest posud jen omylné dílo lidí, jejichž svatost ještě není jistá a kteří nejsou ve všech směrech bez chyby. Z této surové směsi můžeme oddělit jen slavnostní definice mimořádného výkonu učitelského úřadu, jakož i autorisovaná napomenutí, která obyčejný výkon učitelského úřadu vyvodil z neměnného učení a zákonů Církve. Co se týče ostatního, to už si nejsme tak jisti. Dosud chybí časový odstup, který by umožnil rozlišující působení tradice. Jak jinak tedy můžeme zkoumat a hodnotit všechny ty nové věci než ve vztahu k jasné tradici naší víry a podle oné "mentalitty" a "předkoncilových zvyklostí", o nichž víme, že jsou již očištěny ode všech omylů a vskutku svaté.

Každý dnešní novotář pociťuje neodolatelné nutkání posuzovat tradici podle svého individuálního "probockého" osvícení a svědomí, jakož i podle dnešní orientace autority a svobodně schvalovat nebo zavrhnout jednotlivé její složky. To je ale převrácení všeho naruby, protože je to naopak tradice, která má určovat orientaci a svědomí a která je také kritériem pro "rozeznávání duchů". Máme-li se tedy chránit před omylem a "hříchem Církve", to jest zlořády zaviněnými příslušníky Církve, z nichž nejvíce a snad jediné aktuálními a tedy nejnebezpečnějšími jsou právě omyly a hříchy současné Církve, pak nemáme jiné měřítko než posvěcené tradice a staleté nauky, v jejich světle bezpečně poznáme, co je správné a dobré a co je pouhé lidské po-

blouzení. A tak i poznáme, že ze všech ostatních zvláštních a méně jistých hříchů dnešní Církve jest tak zvaná koncilová obnova hříchem největším.

Jestliže se "zlořád" v Církvi dal vždycky snadno poznat podle svého protikladu a oposice proti vyzkoušenému a osvědčenému podání otců, pak není možno představit si větší vinu a "podstatnější" hřích než toto "dílo koncilové obnovy", které je zamýšleno jako protiklad téměř všech našich tradic. Jestliže tedy nějaká skupina lidí, po případě i papež a koncil, byť i ekumenický, dělá ze sebe soudce a žalobce církevní tradice, pak se staví proti Duchu Svatému, který tuto očištěnou tradici posvětil. Tak jako je neochvějná pravda, že hierarchická Církev jest při výkonu svého učitelského úřadu a své apoštolské funkce řízením Božím svatá a neomylná, je stejně nezvratnou pravdou, že ti, kteří si osobují právo soudit Církev a činit ji předmětem své vědecké a "prorocké" kritiky, hřeší proti Církvi. A jestliže jim jejich osobní autorita umožňuje, aby svou vůli ukládali věřícímu lidu, pak jest jejich počínání jakýmsi "velehříchem" Církve.

Často nemůžeme zcela jistě určit, co je konkrétním hříchem Církve. Víme však naprosto jistě, že hřích Církve je všude tam, kde se soustavně opovrhne tradicí. Duch Satanův je všude tam, kde se neomylná díla Ducha Svatého kritisují a prosívají sítím novotářů. Ti, kteří se odvažují soudit soudcovský úřad Církve, napadají samotný soudcovský stav, přítomný i minulý. Současná autorita se pak vzdává svých práv, jakmile začne uvádět v pochybnost autoritu toho, z čeho sama čerpá své oprávnění a záruky. Apoštolská moc papežova jest tedy jen poúdu legitimní, pokud vědomě navazuje na tradici, pokud udržuje její kontinuitu a uznává svou závislost na ní. Toto je božské tajemství učitelského úřadu Církve a trvalý zázrak jeho jednoty, svatosti, katolicity a apoštolskosti. Proto je každá svémocná reforma Církve svatokrádežná a to je vlastní hřích Církve . století. Od 11. X. 1902 se stal osobní hřích jistých perversních lidí, které Pius X. nazval modernisty, oficiálním hříchem Církve.

Takový hřích může na čas převládnout, jestliže velká část episkopátu nebo dokonce papež - quod Deus avertat - začnou ze své posvátné moci vnucovat věřícímu lidu svůj vlastní nepořádek a nálady svého myšlení. Víme však také, že takové nauky a dekrety, které lidské násilí vnucuje mystickému tělu Ježíše Krista, jsou a zůstanou mu cizí a cizorodé a že se Církev celou silou svého posvátného instinktu, který ji udržuje při životě, bude bránit tomuto znásilňování a bude trpět, dokud se ho nezbaví. Hřích je duchovní nákaza a poskvrna. Zdravý a silný organismus vylučuje vše, co jej ohrožuje, čistotný člověk smývá špínu, která jej poskvnila. Tak pracuje i svatá Církev ve svém skrytém životě, aby uchránila svou tradici před touto reformou, která ji rozvrací. Proto bude energicky a výtrvale odmítat všechny bludné nauky, neřesti a nekázen, které se hemí v otevřené ráně koncilového "aggiornamenta".

Jako stokrát před tím, překoná Církev i tento útok ze všech nejohroženější. Tato naděje nás neopouští ani dnes, kdy apoštolský učitelský úřad nečinně přihlíží k rozkladnému dílu této perfidní "obnovy". Je jistě hrozné vidět, jak se celý svět řítí do apostasy a jak její hierarchie téměř bez odporu následuje. Tím pevnější jest však naše naděje, neboť vyplývá z víry v Církev a v neustávající vedení Ducha Svätého, který trmácí otěže Církve tím pevněji, čím hanebněji selhávají pastýři.

Naše povinnost je jasná. Poněvadž celá tato reforma je svou povahou satanská a její projevy a zákony jsou bezbožné, musíme se jí vyhýbat jako nejhoršímu hříchu. Podle neomylného kryteria tradice budeme rozlišovat to, co vychází z papežova řádného a katolického učitelského úřadu, jemuž se podrobujeme, od toho, co vychází z usurpované autority, osoující si právo předělávat Církev. To budeme pokladat za nicotné a neplatné.

P r v o t n a II. v a t i k á n s k é h o k o n c i l u

Takto nazval kardinál Lercaro konstituci o liturgii, kterou si modernisté, když se jim podařilo ovládnout koncil, pospíšili co nejrychleji dostat pod střechem. Tím dokázali, že lépe pochopili důležitost liturgie a její úzký vztah k víře než tak zvaní "umírnění" katolíci, kteří dosud pokládají liturgii a její deformaci za něco "nepodstatného". Tento postoj jest naprosto neomluvitelný od okamžiku vyhlášení "normativní mše" čili nového mešního řádu, k němuž všechny dosavadní deformace liturgie směřovaly. Zvláště poučné jsou v tomto směru články 33 - 36 zmíněné konstituce, které umožnily k. Rahnerovi následující komentář /Kleines Konzilskompendium, str.42./: "Dnes, kdy pokoncilová liturgická práce v otázce jazyka udělala rozhodný krok kupředu, je snadné odhalit pošťavěnek tajemného posvátného jazyka jako nonsens a takový jazyk samotný jako museální artikl, který je v rozporu se sdělovacím posláním řeči." Z toho je jasné, že věta: "usus linguae latinae ... servetur" byla pojata do konstituce jen za účelem oklamání pravověrných, ale bohužel málo informovaných biskupů. Celá koncepce konstituce o liturgii vychází z předpokladu, že tradiční liturgie zatemnila podstatu svátostí a že je nutno "očistit" ji. Největší perfidnost obsahuje tvrzení 21. článku konstituce, které se opakuje v čl. 62., podle něhož se do liturgie svátostí a svátostin ledacos "vloudilo", takže jejich povaha a cíl "dnes" už nejsou zřetelně patrné. Při tom si nikdo z osovateľů tohoto hanebného dokumentu nedal práci, aby konkrétně vypočítal tyto domnělé "deformace". Můžeme tedy zjistit, co měli reformátoři na mysli, jen nepřímě, ale naprosto spolehlivě, když uvážíme, co vše bylo například v liturgii mše postupně změněno nebo odstraněno. A tu zjistíme, že bylo shledáno závadným vše, co jasně vyjadřuje katolickou theologii mše a že se tedy podle reformátorů mnohé věci "vloudily" do liturgie mše už v katakombách a snad už při

poslední večeri. Jisto je alespoň tolik, že pachatelé nového mešního řádu nevěří, že "to, co tehdy Kristus konal" /quod in coena Christus gessit/, bylo správně pochopeno Tomášem Akvinským a celou "předkoncilovou" theologií, jejímž d e f i n i t i v n í m výrazem jest a zůstává misál sv. Pia V., ale že to lépe pochopil Kalvín, když v "Institutio religionis christianae", /lib. IV., cap. 18, § 12/ napsal: "Mensam nobis dedit in qua epulemur non altare, super quod offeratur victima".

Je nesmrtelnou ostudou pro biskupy, shromážděné na II. vatikánském koncilu, že se mezi nimi nenašel jediný, který by nejen pochopil, o co vlastně jde, ale také doveďl jasně a nesmlouvavě připomenout, že "lidé musí být proměňováni posvátnými věcmi, nikoli posvátné věci lidmi" /Aegidius z Viterba na IV. lateránském koncilu/.

Liturgické reformy a zejména zavedení lidového jazyka, byly prosazovány na koncilu i po něm pod heslem lepšího porozumění a hlubší účasti věřících na svátostech, zejména na mši svaté. Všechny tyto otázky uvažoval a rozhodl už trident-
ský koncil a podrobně o nich pojednal zejména sv. Robert Bellarmin. Církev trvala na zvláštním liturgickém jazyku z důvodů, které by měly být alespoň kněžším samozřejmé, už v dobách, kdy věřící, kteří neznali latinsky, byli co do "porozumění" odkázáni většinou na ústní poučení od kněze. Není tedy nejmenšího důvodu měnit toto stanovisko dnes, kdy je otázka "srozumitelnosti" dávno vyřešena možností hromadného a všeobecného užívání "kapesního" misálku s překladem. Kromě toho ti, kteří se domáhají "lidového" jazyka v liturgii, jednají při nejmenším stejně pošetile jako lidé, kteří by se domáhali, aby odborné názvosloví lékařské a farmaceutické bylo "zlidověno" v zájmu zvýšení léčebného účinku.

Celá liturgická reforma, od prvních deformací, spočívajících v neomluvitelném a trestuhodném zanedbávání autentického textu Písma svatého, které se teď všeobecně čte už jen v překladech, se dá označit jako desakralisace. Toto slovo se sice nevyskytuje v konstituci o liturgii, tím více se jím však ohánějí průkopníci znárodnění a zmodernisování liturgie. V článku "Nové učení v obnovené Církvi" /Via, I/3/ jsme se dokonce dověděli, že "křesťanství bylo původně povoláno k překonání sakrálního světa velkých kultur" pak však "bylo zatlačeno do archaického-mythické římské sakrálnosti", z níž "v janovské éře musí najít cestu od sakrálního zaslavního k božsky vnitrosvětovému pojetí věcí a lidí". Nezbytným předpokladem k papouškování těchto nesmyslů je naprostá neznalost historie a Písma svatého. To nahledne každý katolík, který ví alespoň to, že Kristus Pán řekl: "Království mé není z tohoto světa", což ani při nejlepší vůli nelze chápat jako vyhlášení království "božsky-vnitrosvětového". Konkrétněji se vyjadřuje o podstatě a cílech desakralisace P. Thierry Maertens v předmluvě k novým instrukcím pro liturgickou reformu /Addition du Centurion/. Dovídáme se tam především, že pokrok, datující se od II. vatikánského koncilu, se netýká jen "materiálních"

změn liturgie, ale i doktriny. Prvním plodem liturgické reformy jest desakralisace kostelů, které se přebudovávají ve smyslu "funkčnosti" tím, že se místo oltáře zavádí stůl, místo kazatelny pult, montuje se rozhlasové zařízení, což vše podle názoru P. Maertense "posvěcuje" naše kostely více než svatostánek a jiné "objekty kultu", jako sochy, obrazy apod.

Nejnázornější výklad o desakralisaci podává nesporně časopis francouzských jezuitů "Études" v březnovém čísle z r. 1967, v článku nadepsaném "L'église est-elle un lieu sacré?" /Je kostel posvátné místo?/. Autor pochopitelně odpovídá na tuto otázku záporně, neboť kladná odpověď prý by znamenala, že se božství místně omezuje. Noto vysvětluje duchovní mystickou "dimensi" desakralisace pomocí anekdoty, převzaté z buddhistické literatury. Anekdota vypráví, jak do pagody vejde buddhistický mnich a jne se močit na sochu Budhovu. Přítomnému "laikovi", který se pohoršuje nad takovým rouháním, odpoví: "Můžeš mně označit místo, kam bych se mohl vymocit aniž bych nemočil na buddhismus /sur de la boudhéité?/" Otcové z Tovaryšstva nám ještě neprozradili, jak mají katolíci napodobovat tento příklad. Není toho ostatně zapotřebí, protože požadavek desakralisace byl i v našich dějinách nejednou vysloven a praktikován. Tak například Táborité, kteří podobně jako dnešní progresističtí reformátoři liturgie, hlásali návrat k původní neporušené církvi, podle líčení umírněného kališníka Jana z Příbramě: "... oltáře téměř všude ztroskotali a kazili a svátosti z nich vymítali ... zvony kostelní téměř všude rozchytali, zbili a zvonařům do ciziny prodávali ... hroby svatých otvírali, archy vybíjeli a tělo Boží na zemi vysypali a pošlapali, svaté ostatky v bláto neb záchody pometali." Dnešní obrazoborectví pokrokových reformátorů liturgie se, jak patrně, neliší od právě popsaného řádění našich odloučených bratří z 15. století druhem, ale prozatím jen stupněm. Napájí se totiž z týchž duševních zdrojů a nauk. Tehdy je hlásal Viklef, dnes holandský katechismus a nový mešní řád Pavla VI.

Naši progresisté se nevyjadřují tak nesabaleně, neboť se vidí nucení prozatím jen činit věřícím ztravitelnou současnou reformu Církve tím, že se jí pokoušejí theologicky zdůvodňovat. V tomto směru je typický článek P. Františka Mikuláška T.J. v Katolických novinách ze dne 17. listopadu 1958. Reforma Církve a především liturgie se tu obhazuje podobenstvím o zrna hořčičném. Dnešní a včerejší /tj. předkoncilová/ Církev prý byla takovým zrnkem s krásnou lesklou slupkou, to jest formami a zvyklostmi, které si vypestovala. Když se však konečně rozpomenula na své poslání symbolisované podobenstvím o zrna hořčičném, začala soustavně rozrušovat svou slupku /formy a zvyklosti/, aby se mohla rozrůst do světa jako hořčičný keř; v jehož větvích by se mohli nově přilétlí ptáci, to jest Afričané, Asiati, Novozélandané a naše dnešní mládež, zaříditi podle svého, ať se to "nám", kteří jsme se cítili v té lesklé slupce jako doma, líbí nebo ne. /P. Mikulášek se tu počítá mezi "nás" zřejmě jen z pedagogických důvodů, neboť ve skutečnosti se asi cítí solidární s Afričany, Novozélandany a naší dnešní

mládeží a chce nás tak svým příkladem smířit s jejich podnikáním. Takto prý Církev konečně uskuteční také to, co jí bylo uloženo v podobenství o kvasu, totiž "ponoří a zamíchá se do tohoto světa"; jiní to nazývají "otevřením se světu" a katolíci se konečně přestanou "cítit jako něco jiného a lepšího".

V tomto výtvaru progresistického žurnalistu, bude záhodno především uvést na pravou míru některá konstatování. Tak například nelze počítat Afričany, a rozhodně už ne jejich biskupy, k těm, kteří by se chtěli zařizovat v Církvi, jak se jim zlíbí, ale spíše k těm, jímž je dnešní reforma Církve z duše odporná. O smýšlení novozélandských Maorů není, pokud vím, nic určitého známo. Mluví-li se pak o mládeži, nutno podotknout, že progresisticky smýšlí jen část mládeže v Holandsku, Německu a ve Francii a k této mládeži je nutno počítat i řadu letitých biskupů a kardinálů, kteří jsou mladí jen "duchem", totiž domnívají se, že omládnou, budou-li za každou cenu a ve všem moderní, alespoň tím, že budou neodpovědně žvanit, aby se zalíbili modernistům.

Aby mohl vykládat dnešní rozvrat Církve jako "velkolepou obnovu" nebo alespoň jako nutný a jen zarytým konservativcům nepříjemný průvodní zjev takové obnovy, zamlžuje a směšuje P. Mikulášek dvě zcela různé a protikladné věci totiž působení Církve ve světě, utváření jedince i společnosti v duchu evangelia s přizpůsobováním se tomuto světu. Toto přizpůsobování provádějí "mladí" tím, že se v Církvi "zařizují podle svého". Tím autor, současně opakuje modernistický blud, podle něhož alespoň tak zvaná vnější struktura Církve, to co P. Mikulášek nazývá slupkou /zvyklosti, formy/, je místně a časově podmíněná čili je plodem "ponoření a zamíchání se" Církve do světa. Během posledního roku P. Mikulášek zřejmě hlouběji pronikl do nauky modernismu. Jak je patrné z toho, že ve své letošní /1969/ úvaze o zrnu hořčičném už se vyjadřuje tak, jako by se ta výměna slupky prováděla v Církvi pravidelně a takřka zákonitě a jakoby šlo jen o to, aby se tato výměna příliš neopoždovala za pokrokem světa. Dnešní metoda reformy Církve "otevřením se světu" jakož i její výsledky, však žive připomínají počínání pana faráře Calaby z proslulého románu "Zvonokosy", který se rozhodl, také z "pastoračních" důvodů, přizpůsobit se svým farníkům a aby jim učinil nauku Církve "věrohodnější" ve své vlastní osobě, začal s nimi družně popíjet. Jediný výsledek tohoto způsobu pastorece byl ten, že si tento moderní duchovní pastýř nevykl konsumovat 2 litry vína denně. Podobně i dnes Církev, která se otevírá světu, už nemění svět a nevede jej ke spáse, ale pokračuje, čili zahnívá /a zapáchá/ s tímto světem, tentokrát vskutku tak, jak říkali naši husitští předkové, totiž "v hlavě i v údech".

V této souvislosti bude snad vhodné podotknout, že právě ony "formy a zvyklosti" Církve, které se jeví jako "vnější", tedy liturgie včetně posvátné architektury a umění, rozhodně nemají ten účel, aby se "dnešní člověk" cítil v kostele jako v kavárně, v biografu nebo v jiném výtvaru "ducha doby", ale aby se tam cítil jako na kalvarii r. 33 našeho letopočtu.

Proto je při nejmenším zvrhlost, vnucuje-li se Církvi architektura a umění nebo spíše paumění, které doznane usiluje o "nesakrální, vystupňovaný, lidsky náboženský výraz" /Via, I/3., Umění v obnovené Církvi/. Proto také nelze charakterisovat jinak než zneuctívání domu Božího ony nové formy mládežnické zbožnosti, jaké se projeví například v Jablonném pod vedením velebného pána v nesakrální prošívané bundě a s úchvalou litoměřického ordináře /Katolické noviny ze dne 15. VI. 1969/. Tyto liturgické a pastorační experimenty jsou nesens tímž duchem jako zapojení polonahých černošských tanečnic do mešní liturgie v Paříži. To všechno je plně kryto ustanovením 40. článku konstituce v liturgii, ačkoliv to připomíná spíše událost, o níž se zminuje Léon Bloy ve své podivuhodné a dnes neobyčejně aktuální knize "Poslední sloupové Církve": "Je známo, že tehdy /1871/ vrazil do chrámu Naší Milé Paní Vítězné příval obžerné sběře a zhanobil jej na tolik, na kolik Bůh tomu dovolil. Vypravuje se, že jistá občanka vydrápala se na oltář Panny Neposkrvněné a ukázala svou zadnici ušlechtilé davu." "Cestu k nápravě ukázal Pán Ježíš, když důtkami vyhnal z chrámu dobytek a kramáře. Neprovedou-li však naši pastýři podobný zákrok a zejména budou-li takové rouhavé praktiky ještě podporovat, pak si Bůh očistí svou Církev sám.

Výzva, aby se katolíci necítili "jako něco jiného a lepšího" je další perfidnost, kterou progresisté v různých obměnách neustále opakují. Znamená totiž, že pravda se má chovat pokorně vůči bludu, zcela ve smyslu výroku Schillebeeksova /Neue Bildpost z 27. IV. 1969/, podle něhož "předstírání, že máme plnou pravdu /to jest víra, že Církev uchovává a hlásá neporušené Boží zjevení, pozn. překl./, jest jedna z největších heresí." Avšak být katolíkem jest vskutku něco jiného a lepšího, neboť každé poznání, zejména pak poznání z víry, člověka zdokonaluje. Při tom zase vědomí, že víra jest milost a že ukládá závazky, o nichž si nikdo nemůže namlouvat, že je dokonale plní, jest nejúčinnější zábranou proti pyšnému opovrhování jinověrci.

Na adresu dnešních pokrokově založených kněží, kteří nad to cítí literární prurigo, se pak nedá říci nic vhodnějšího nad to, co napsal rovněž Léon Bloy ve zmíněné knize: "Takový kněz, jak se domnívám, jest ihned zaklínán neviditelnými miliardami duchů pozemských neb andělských by nepsal, by nemluvil, by nemyslel, ale pohroužil svou kotrbu do bláta rozježděné cesty, jak činívají smuteční průvodcové u vchodu na hřbitovy a vyčkával tam svého posledního dne, modle se hlasem co nejtišším ze duše nebožtíků. Zaklínání pranic neslyšená bídákem mrzáckého srdce, který již po tak dlouhou dobu pohrblíval svou víru, naději a lásku pod výkaly rouhačů, jimž se klaní."

M e d i t a c e n a t h e m a " o b n o v y " l i t u r g i e

V Římském misále je před první stránkou kánonu obraz Krista Pána na kříži, pod ním stojí Panna Maria a svatý Jan. Tím má být názorně připomenuto, že mše svatá jest mystické, nekrvavé opakování vykupitelské smrti Kristovy, že tedy jest pravou askutečnou obětí.

Na Kalvarii byl tehdy ovšem shromážděn ještě jeden, a to mnohem početnější zástup. Možná, že tento zástup obklopoval onen menší hlouček žen s Pannou Marií a svatým Janem, nebo alespon nebyl od něho naprosto zřetelně prostorově oddělen. Tím větší však byla mezi nimi vzdálenost duchovní, neboť onen početný zástup se skládal z nepřátel Pána Ježíše. Přesto či právě proto měl tento dav velmi aktivní podíl na krvavé oběti, která se dodnes nekrvavým způsobem opakuje na našich oltářích. Proto můžeme i toto shromáždění nepřátel Pána Ježíše na Kalvarii pokládat v jistém smyslu za shromáždění liturgické a též povahy bylo i shromáždění věrných pod křížem Kristovým. Jak vyplývá z pramenů, účastnil se tento hlouček věrných a věřících kalvarské oběti pouze pasivně; tak by to alespon nazvali dnešní liturgičtí reformátoři. Vidíme tedy, že už na Kalvarii byly v jistém smyslu zastoupeny obě koncepce mešní liturgie, předkoncilová i pokoncilová. První, jak známo, spatřuje v oběti kalvarské i oběti mešní "mysterium tremendum" a druhá pouhou příležitostí k bohoslužebnému i méně bohoslužebnému shromáždění a slavnosti. Podle předkoncilové koncepce je žádoucí, aby se věřící účastnili mše pokud možno s takovým smýšlením, jaké měla Panna Maria a svatý Jan na Kalvarii, jak o tom svědčí už obraz v misále před první stránkou mešního kanonu a krucifix na oltáři. Naproti tomu pokoncilové koncepci jaksi vadí už sám původní "canon missae" a zejména krucifix. Proto nabývá tento liturgický předmět na nových oltářních stolech, obrácený k lidu, rozměrů takřka miniaturních a mnohde už byl zcela odstraněn. Tato skutečnost živě připomíná přání Židů, "aby těla nezůstala na kříži přes sobotu" a nerušila liturgickou slavnost v chrámě jerusalemském.

Tím však není řada podobností mezi zástupem Kristových nepřátel na Kalvarii a dnešními pokoncilovými reformátory liturgie vyčerpán. Onen nepřátelský zástup na Kalvarii se skládal z lidí, kteří buď provedli nebo alespon schvalovali liturgickou reformu jerusalemského chrámu ve smyslu funkčního pluralismu a učinili tak podle slov Pána Ježíše, z domu modlitby peleš lotrovskou, tedy přesně totéž, čeho poněkud jinými prostředky docilují nejpokrokovější reformátoři liturgie v Holandsku a ve Francii. Je vskutku nápadné, že už na Kalvarii byl položen základ k později vyslovnému /a uskutečněnému/ požadavku zavedení lidového jazyka do liturgie. Zjistilo se totiž, že několik hlupáků v zástupu Kristových nepřátel nerozumělo jeho hebrejské modlitbě a domnívalo se, že volá Eliáše. Pozoruhodná jest také záliba onoho pravzoru pokoncilové liturgie ve sborových recitacích a aklamacích, z nichž nám prameny několik uchovaly, např.: "Ukřižuj ho", "Krev jeho na nás a na naše syny", "Jiným pomáhal, sám sobě pomoci nemůže", "Jsi-li syn Boží, sestup s kříže" a pod.

Jsou tu však ještě jiné sborové recitace a aklamace, z nichž přímo číší duch pokoncilový. Tak například slova "Nemáme krále kromě císaře" svědčí o tom, že už starozákonní církev byla v té době plně "otevřena světu", nechťela slyšet o Mesiáši, jehož království by nebylo z tohoto světa. Chápala nebezpečí takového odvratu a izolace od světa, a proto se rozhodla /Kaifáš/, že "je prospěšno, aby jeden člo-

věk umřel za lid", čímž bude odstraněno jediné skutečné nebezpečí, že totiž "venient Romani et tollent nostrum locum et gentem". Jak patrně, drží se tu k vlasteneckým pohnutkám i živé a dnešnímu člověku tak přirozené cítění demokratické a sociální, jasně projevené jednomyslným a spontánním hlasováním pro Barabáše proti židovskému králi.

Zbývá dodat, že onen zástup nepřátel na Kalvarii byl podobně jako dnešní svět, jemuž se pokoncilová církev koří, pluralistický, neboť se skládal z velekněží, zákoníků, farizeů, saduceů, herodiánů a mnoha méně významných frakcí, které nicméně v pravém pokoncilově ekumenickém duchu svorně spolupracovaly i s pohany, když šlo o to, aby se zbavili nesvětsky orientovaného krále a zajistili tak pravý, to jest pozemský /dnes se říká : světový/ mír a prosperitu vyvoleného lidu božího.

Jestliže jsme tu mluvili o pokoncilovém duchu, jak se projevil už na Kalvarii, není to paradox, neboť tento duch jest vlastně mnohem staršího původu než tak zvaný duch předkoncilový, jehož počátky se dají objevit v události poměrně nedávné, která se obecně nazývá seslání Ducha Svatého. Naproti tomu duch pokoncilový má tradici nepoměrně starší. Je sice pravda, že nejnovější projev tohoto ducha, jakož i jeho název "pokoncilový", se uvádí v souvislost s tak zvanými "novými letnicemi", k nimž podle soukromého mínění Jana XXIII. došlo v době II. vat. koncilu. Jeho vyznavači však stejně důrazně charakterisují tohoto ducha a jeho program jako "návrat k pramenům". A tyto prameny jsou vskutku myslitelně nejstarší, neboť dnešní "pokoncilový duch", jakož i všechny jeho starší obměny, nesporně pochází od ducha, který napřed řekl "nebudu sloužit" a pak namluvil prarodičům lidského pokolení, že osvojí-li si tento postoj "dospělosti", budou jako bohové.

K o ř e n y d n e š n í k r i s e

Monsieur Marcel Lefebvre o tom praví na začátku citovaného už projevu v Klubu nezávislých intelektuálů toto: "Domnívám se, a vy to víte právě tak jako já, že tato mravní krise má hluboké kořeny v celých našich dějinách. Je tedy nutno vrátit se až do té doby, kdy poprvé propukla veřejná mravní krise. Soukromé mravní krise totiž prožíváme neustále všichni. Tato první veřejná krise spočívala v tom, že se autorita Boží nahradila osobním svědomím. Bylo to zrození protestantismu, který ve svých důsledcích nahradil autoritu Boží a autoritu Církve svobodným rozhodováním člověka.

Podruhé, a to způsobem ještě dramatictější, se taková mravní krise projevila ve světě tehdy, když ti, kteří vládli občanské společnosti ve jménu Božím, byli nahrazeni jinými, kteří jí chtěli vládnout jménem bohyně Rozumu. Takto byl v oblasti osobního a společenského života nahrazen základem práva a mravní povinnosti, jímž jest Bůh, svědomím a

člověkem. V tomto stavu jsme více méně dosud. Byly tu nepochybně také reakce, avšak od okamžiku, kdy jsme byli vydáni lidem, kteří se už neodvolávali na Boha, jsme se stali otroky takových lidí. A Bůh ví, jaké následky z toho vzešly. Znáte dějiny všech válek, všechny tragedie, které viděla Evropa během posledních dvou století, moře krve, která byla prolita v důsledku tohoto zapomenutí, v důsledku nahrazení Boha svědomím a rozumem.

Křesťanstvo jistě proti tomu reagovalo, alespoň v některých zemích a v určitých případech. Jak se však zachovala církev k této vzpouře proti Bohu a proti ní samotné? Papežové, mnozí biskupové, většina kněžstva i věřících se rozhodně postavili na odpor. Po revoluci se opět povznesly náboženské řády. Byl tu patrný návrat k jisté autoritě, která se ještě cítila vázána na Boha. Některé země se vrátily ke křesťanské monarchii. Nutno si však uvědomit, že během XIX. století mnozí katolíci /nemluvím o nepřátelích církve, kteří chtěli za každou cenu udržet své výboje/, uvěřili, že je možný jakýsi kompromis a dohoda s oněmi principy protestantismu a revoluce. To byl počátek katolického liberalismu. Je možné, že se opíral o dobrou víru, církev však vždycky trvala na svých zásadách a odsuzovala takový liberalismus. Jeho pozdějšími nástupci bylo hnutí Sillon, modernismus a dnešní novomodernismus čili progresismus. Tyto síly alespoň částečně zmařily úsilí papežů, větší části biskupů, kněží i věřících učinit základním kamenem práva a mravnosti našeho Pána Ježíše Krista.

Tyto pravdy byly, jak jsme viděli, slavnostně prohlášovány až do papeže Pia XII. Dá se říci, že pro všechny nesporné problémy naší doby dovedl Pius XII. najít mimořádně osvícené řešení. Byl to papež výjimečný. Na koncilu jsme mohli prostě zjistit, co o tom kterém problému napsal Pius XII. a vtělit do našich schémat řešení, které navrhoval. Takto by byl vyzněl koncil nekonečně lépe než jak ve skutečnosti dopadl.

Je nutno uznat, že v době Pia XII. církev poměrně vzkvétala, alespoň v některých zemích. V Holandsku vzrůstal počet katolíků tak rychle, že dosáhli většiny. Podobně tomu bylo ve Švýcarsku. Portugalsko po revoluci se opět rychle vracelo ke své křesťanské víře pod vládou obdivuhodného ministerského předsedy Salazara. Konverze byly velmi početné. V USA bylo ročně 180 000 konvertitů, v Anglii 50 až 80 tisíc. Protestanté se nepochybně začali vracet do katolické církve. /To vše ustalo, jakmile se začalo za vlády Jana XXIII. mluvit o ekumenismu, pozn. překl./

Jak se dá vysvětlit, že přesto mohly všude začít pronikat podvrtné síly, zejména v našich seminářích? Již tehdy kolovaly tajně vydávané letáky, projevovala se nechuť ke studiu nauky sv. Tomáše a někteří profesori začali pořádát zvláštní a nekontrolovatelné kursy. Mnoha biskupům bylo tak znemožněno zjistit, čemu se vlastně vyučuje v jejich seminářích. Ponenáhlu, ale jistě bylo toto zhoubné dílo započato už za vlády úctyhodného papeže Pia XII. V tomto stavu se dospělo až k zahájení koncilu."

Býti křesťanem znamená kromě jiného, býti vykoupěn či-li osvobozen od světa. "Nepatříme ani tomuto století, ani století minulému nebo budoucímu, ale věčnosti. Nechceme se proto podrobovat aniauce nějakého století, nějakého národa nebo člověka, neboť tyto nauky jsou falešné, protože jsou měnivé a protichůdné" /Lacordaire, Conférences de Notre Dame/. Jinými slovy: "Žijeme ve světě, ať chceme nebo ne- chceme, ale nejsme z tohoto světa, chceme-li zůstat katolíky. Svět se však upevňuje a dokonce nechce připustit, abychom se ho zřekli. V tom vidí nejkrutější urážku."

"Žít jako křesťan, cítit jako křesťan, myslet jako křesťan v odkřesťaněné společnosti... je jistě velmi těžké. Proto jsme vytrvale pokoušeni zeslabovat, oklešťovat nebo přizpůsobovat pravdu, abychom zmenšili vzdálenost, která dělí náš způsob myšlení od způsobu myšlení světa, což se snad někdy děje v domnění, že tak učiníme křesťanství světu přijatelnějším. A tak nakonec, místo abychom prostě a otevřeně přiznali, čím jsme povinni Církvi a víře, místo abychom si přiznali, co nám dává víra a Církev, a čeho bychom bez nich neměli, věříme v chytrou politiku a taktiku "v zájmu Církve", které spočívají v tom, že předstíráme, jako bychom se nijak nelišili od ostatních. Avšak největší chvála, jíž se nám za to dostane od světa a největší úspěch této taktiky jest, že se o nás řekne: "Je to sice katolík, ale docela snesitelný. Člověk by ani neřekl, že je to katolík." /E. Gilson/

To jest jedna z příčin tak zvaného modernismu, který: "mluví o přizpůsobení se současnosti /sull' aggiornamento al tempo presente/ ve všem, ve způsobu vyjadřování, psaní a kázání lásky bez víry, která je sice neobyčejně shovívavá k nevěřícím, při tom však zavádí všechny na cestu k věčné záhubě" /Pius X. dne 17. IV. 1907/. Proto je i dnes tak populární "ekumenismus" a "spolupráce" se vším a se všemi ve jménu snášenlivosti. "Je však dobře známo, co se očekává a vyžaduje od Církve jako důsledek snášenlivosti... Chtěli by Církev, která mlčí, když by měla mluvit, která zeslabuje zákon Boží tím, že ho přizpůsobuje zalíbení v tak zvaných lidských hodnotách, ač by jej měla důrazně hájit, Církev, která se odlučuje od neochvějného základu, na němž ji Kristus vybudoval, zařizuje se pohodlně na pohyblivém písku dobových názorů a pluje s proudem. Chtěli by Církev, která by zůstávala v ponižujícím otroctví, uzavřena mezi čtyřmi stěnami současnosti a zanedbávala příkaz, který dostala od Krista "učte všechny národy". - Milovaní synové a dcery, duchovní dědicové nespočetné legie vyznavačů a mučedníků. Je to vskutku Církev, kterou ctíte a milujete? Můžete si představit nástupce Petrova, který by se sklonil před podobnými požadavky?" /Pius XII. k lidu římskému dne 20. II. 1949/.

Tehdy jsme si vskutku nejdovedli přestavit, že by bylo možno jednou napsat na adresu velké části hierarchie: "V marné naději, že dokážete lichocením a podlézáním přilákat neznabohy, jste už sami připraveni přijat celé jejich neznabožství, zapřít všechno, čím jste dosud žili a ve své hlou-

posti se domníváte, že jste si uchováli víru v obsahu nezmeněnou a že jste jí dali jenom moderní podobu ... Se všemi jste, pánové, uzavřeli dohodu, jen abyste udrželi krok s těmi, kteří se vám vysmívají, se všemi jste v souladu, jen ne se svou vírou a tradicí" /Leszek Kolakowski, Nebeklíč/.

- - -

Nyní by bylo záhodno povšimnout si mentality tak zvaného dnešního člověka, jemuž se pokoncilová Církev koří. Progresisté nazývají s oblibou tuto mentalitu "dospělostí". Její nejvýraznější známka jest prapodivný postoj k pravdě, která se už nepokládá za shodu myšlení se skutečností, ale se životem. Pravdivé je to, co je právě "aktuální". Pravda je tedy měnitelná a nic nelze tvrdit s naprostou jistotou. Dnešní člověk vsutku nerad odpovídá na otázku, v co vlastně věří. Nerad užívá velkých slov, jak skromně podotýká a rozhodně odmítá jakoukoliv určitou odpověď, například: "věřím v Otce, Syna a Lucha Svatého", jak kdysi odpovídali křesťané a byli hrdi na to, že mohou odpovědět. Dnešní člověk na takovou otázku raději neodpovídá a tváří se jako dívka, které byla položena trapná otázka nebo se rozčílí. Ve Frankfurtě nad Mohanem se konala dne 17. 1. 1969 veřejná diskuse mezi intelektuály a progresisty, při níž byla mluvčímu progresistů položena otázka "Souhlasíte s formulací I. a II. vatikánského koncilu, podle níž papež může vykonávat svůj učitelský úřad nezávisle na biskupech a může zasahovat do různých oblastí církevního života bez ohledu na biskupy, ano či ne?" Na to odpověděl: "Das ist ein Freisler-Verhör", což bychom mohli přeložit jako "gestapismus". Těž mluvčí progresistů se v zápětí vyjádřil, že "trvání na formulacích, které jsou vytrženy ze souvislosti, je fašismus". Námitka "vytržení ze souvislosti" je obvyklá vytáčka modernistů, již užívají právě v případech, kdy si vůbec nelze představit "souvislost", v níž by dotyčná "formulace" nabývala jiného smyslu. Demokratismus dnešního člověka není přesvědčení, že některé otázky veřejného života by měly být rozhodovány hlasováním. Takový způsob rozhodování má své místo i v životě Církve. Moderní demokratismus je výrazem modernistického chápání pravdy jako shody "se životem". Pravdivé a dobré jest tedy to, co odpovídá praxi, jaká je právě v oblibě u většiny. Dnešní člověk se dožaduje "svobody dospělosti" proto, že vlastně ani dobře neví, v co věří.

Ne že by nevěřil v nic, Bůh chraň, v něco přece jen věří, třebaš dost mlhavě, například v lidskost, křesťanství, snášenlivost a spravedlnost, lásku k bližnímu nebo socialismus. I když tato slova znějí poněkud dutě, protože označují jen velmi neurčité ideje, což dnešní člověk ochotně připouští, přece si jenom myslí, že na slovech vlastně nezáleží. Nejdůležitější přece je, aby člověk slušně žil podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. On se o to také pokouší. Trochu se snaží a trochu se nechá unášet proudem. Všechno, co koná, se děje nazdařbůh, dobro i zlo mu "vycházejí" jako losy v loterii. Náhodou jedná dobře a náhodou jedná špatně. Tito lidé jsou nadto přesvědčeni, že mají právo tvrdit, že

1 a 1 jsou 3 nebo 4, podle "souvislosti" snad i 2, a že by bylo nespravedlivé žádat po nich, aby odpověděli kategoricky a jednoznačně: 1 a 1 jsou 2. Všechno jasné jim připadá jaksi nerudné, protože k jasnému myšlení je zapotřebí přejevším charakteru.

Nazývají-li se takoví lidé křesťany nebo přívrženci jiného světového názoru, jsou jimi jen jaksi nedopatřením a tak koexistují jako červi v jakési kaši, která nepřipouští žádné rozhodování a s mlhavou představou něčeho dobrého, správného a pravdivého, jakoby v takové kaši mohlo něco takového existovat. U katolíků je taková mentalita výsledkem kombinace různých nedostatků, především duševní lenosti, neschopnosti rozlišovat a konec konců prozrazuje obyčejně i oslabení nebo porušení víry. Takoví lidé poznali, že teď přišla jejich doba, a proto, podle svého temperamentu, se buď podílejí aktivně na destrukci Církve, nebo se netají uspokojením nad tím, co se děje nebo se alespon "cítí dobře".

Není divu, že se takovým lidem zamlouvá theologický pluralismus, o němž mluvil nedávno kardinál Alfrink. Tento pluralismus není to, co měl na mysli sv. Augustin; když říkal "in certis unitas, in dubiis libertas", ale požadavek, aby například vedle katechismu tridentského byl v Církvi stejně oprávněný katechismus holandský a jemu podobné výtvo-ry pokrokových biskupských sborů. Takový pluralismus může podle kardinála Alfrinka odstranit "pohoršení křesťanství" spočívající v "příliš intelektualistickém chápání víry a usnadní katolíkům život v pluralistické společnosti." Těžko si představit stupidnější zdůvodnění neméně stupidní koncepce "pluralismu", která se zakládá na víře, že "království proti sobě rozdělené" nezpustne, ale bude vzkvétat. Jak patrně, nevyplývá tento pluralismus z pravé lásky ke světu, která má základ ve vědomí, že "Bůh tak miloval svět, že Syna svého jednorozrozeného poslal, aby každý, kdo v něho uvěří, nezahynul, ale měl život věčný /Jan 3,16/. Pro-resisté milují svět tak jako svět miluje sám sebe nebo spíše onu neuvěřitelnou slátaninu moderních ideí o světě /T. de Chardin/.

Dalším známým projevem současné mentality je tak zvaný dialog, který ovšem neznamená už diskusi ani kontroverzi, nýbrž "setkání v hlubinách různě vyhraněných lidských osobností, při němž každý rozevírá před druhým i své bolesti, slabé stránky, tápání, neúspěchy a je ochoten u druhého hledat i jisté silné, pozitivní stránky" /doc.Machovec/. Cílem dialogu je nastolit přátelské soužití mezi zastánci nejrozličnějších světových názorů, což je možné za předpokladu vzdání se "dogmatismu" a při ochotě ke vzájemné ideové výpomoci. Pěstitelům tohoto dialogu je podezřelý z "nelidskosti" každý filosofický postoj, který se podobá spíše jistotě než "nadějnému hledačství". Ve skutečnosti jest tento dialog v nejlepším případě setkáním dvou krasořečníků, jejichž schopnost, po případě neschopota vymezit jakékoliv objektivní zásady dochází uspokojení v nalézání "společné základny" s čímkoliv a s kýmkoliv.

Blízkým příbuzným tohoto dialogu jest ekumenismus čili snaha koncilově obnovených katolíků o sblížení s protestanty v jednotě lásky, nikoli víry. Jak je to možné a jakými prostředky se toho docílí, o tom nás poučuje Jan Ev. Urban v Katolických novinách ze dne 19. I. 1969. Jeho článek "Blízká jednota Církve?" jest pravým monumentem české a snad i světové pokoncilové theologie /a logiky/. Jednota lásky bez jednoty víry je prý možná i mezi lidmi, neboť skutečně existuje v Nejsvětější Trojici, kde se naprosto nedá mluvit o nějaké jednotě víry. Jest tam ovšem jednota ontologická, která činí víru zbytečnou. Proto i mezi lidmi může býti vybudovaná jednota lásky na jednotě, která se podobá jednotě ontologické. V čem tato quasiontologická jednota mezi katolíky a protestanty spočívá, to sice Jan Ev. Urban výslovně v této souvislosti neudává, je však možno se domnívat, že to udává v posledních dvou z osmera stupňů jednoty, které hned potom navrhuje. Podle toho by jednotu víry mohla nahradit společná charitativní činnost a společné vydávání a šíření Písma svatého a jiných společných dokumentů. Aby bylo jasno, že jednota víry vůbec není žádoucí, navrhuje Jan Ev. Urban sub 6., aby pravidelné a výrazně ekumenické společné modlitby posilovaly současně věrnost a lásku k "vlastní víře". Proto by patrně bylo záhodno doplnit v tomto smyslu výrok Krista Pána, který J.E.U. cituje na podporu tohoto návrhu, asi takto: "Kde jsou dva nebo tři /každý věrný své vlastní víře/, shromáždění ve jménu mém ..." atd.

Ekumenický recept Jana Ev. Urbana se zřejmě nápadně liší od způsobu, jak na styky katolíků s heretiky pohlížela předkoncilová theologie. Tak například svatý Jan Evangelista sice neustále vštěpuje svým učedníkům nové přikázání "milujte se vespolek", při tom však zakazuje přísně styky s těmi, kteří nevyznávají celé a neporušené Kristovo učení: "Přijde-li kdo k vám a nepřináší-li toto učení, pak ho nepřijímejte do svého domu a nepozdravujte se s ním" /2. Jan 11/. Je jistě možno různě vykládat příkaz svatého Jana o nepozdravování se s heretiky. Kozhodně jej však nelze chápat jako výzvu ke společnému vydávání a šíření Písma svatého, a to už z toho důvodu, že Písmo svaté není dokument společný katolíkům i protestantům. "Marcion ... a ostatní moraví kacíři nemají Boží evangelium, poněvadž nemají Ducha Svatého, bez něhož se stává evangelium, jemuž vyučují, lidským." /Sv. Jeroným, In epistulam ad Galatas, 1,11/.

Jiného názoru jsou Katolické noviny, neboť v čísle z roku 1968, v němž se referuje o zrodu Díla koncilové obnovy na Velehradě, čteme v jednom článku, že nás, to jest katolíky i protestanty "vede jeden Duch Boží". S hlediska čistě logického je však naprosto vyloučeno, aby Duch Boží jednomu vnukal v téže věci "ano" a druhému "ne". Takové sjednocování je spíše dílem ducha Friedricha Hegela. Existuje-li tedy vůbec nějaká Církve Boží, pak je rouháním proti Duchu Svatému, zahrnují-li se do tohoto pojmu i náboženské společnosti s odchylnými naukami.

Společné vydávání Písma svatého, jaké navrhuje Jan Ev. Urban a jaké se někde už dokonce připravuje, jest perfidnost

samo o sobě. Pokud se pak tímto nebo jiným podnikáním a mluvením vyvolává dojem, že se jednoty křestanů da docílit jinak než návratem odloučených do Církve, je to také těžké provinění právě proti těm odloučeným bratrům. Jestliže totiž Kristus založil Církev, aby lidem umožnil a usnadnil cestu k věčné spáse, pak jest jistě v nebi větší radost nad jedním konvertitou než nad 99 odloučenými, kteří se domnívají, že konverse nepotřebují a než nad 999 katolickými theology, kteří je v tomto omylu utvrzují.

Praha, leden 1970.

Dr Miloslav Skácel

Na závěr tři citáty z knihy:

L é o n B l o y :

POSLEDNÍ SLOUPOVÉ CÍRKVE ,

kterou přeložil O.A. Tichý a v roce 1919 vydal J. Florian ve Staré Říši.

I.

Jebrák prosí na prahu Církve ...

Pane Ježíši! Raději bych, abys neměl domu. Pohleď na tyto sloupy, jež neodvolují ani, abychom tě spatřili zdaleka na tvém oltáři.

Pravda, jsem hrozně smělý, když takto k tobě mluvím, protože jsem hříšník a poněvadž sotva mám právo pozdvihnout oči.

Pravda též, že jsem bos a že nemám ani měšce ani mošny, ale nevyslal-liž jsi takto svých žáků, doporučuje jim s tajemstvím "nepozdravovati nikoho na cestě?"

Uznáš zajisté, že jsem pozdravoval málo lidí a to již po hezky dlouhou dobu co bloudím mezi lidmi na způsob zoufalce, byv vyvolen za průvodce věčného Tuláka.

Volám tedy k tobě, Pane. Lze uvěřit, že obýváš dosud příbytek, jež tito bídníci nazývají tvým domem a o němž tvrdí, že jej podpírají jako nezviklatelní pilířové?

Nemyslíš, že třeba tomu učinit konec? Ještě jednou tě prosím, Bože můj a pokorněji, abys mne vpočtl mezi chudé v malém počtu, jichž využítuješ strašlivě k své slávě, až tvoje Tvář blesku zemdlí z takového políckování.

II.

V této chvíli zazdívá se Konklave a noviny píší o obědě kardinálů "dispensovaných od postních jídel po dobu konklave". Spíše bychom očekávali, že se zdržují a přísně postí na podporu modlitbě sine intermissione a rozmyšlím si, že mezi těmito jedlíky by bylo nesnadno nalézt jediného, aby byl přesvědčen, že volba nového Papeže bude z Ducha Svatého. Na tom nezáleží. Bůh může věru i dopustit, aby jeho Náměstek byl zvolen s okázalostí krmnými politiky.

Chudí tohoto světa - a to bude můj závěr - jsou povinni prosit se slzami, aby tito Hodnostáři mimořádně shromáždění, by konali "čeho nevědí", byli osvíceni a zvolili Papeže, který by posléze uvěřil, prve než by to rozhlásil po vši zemi, že zlí stromové nemohou nésti dobrého ovoce.

Lagny, 4. srpna 1903

III.

Poslední stránka této knihy, na níž všichni znalci budou hleděti jako na pamflet, byla napsána 4. srpna na slavnost svatého Dominika, dvě nebo tři hodiny před novou volbou Pia X.

Tážeme se zvláště, jakým způsobem rozřeší strašný problém, jímž bylo přitíženo jeho předchůdcem již bezejmenné bídě národů křesťanských. Doufáme, že rozluštění bude božské, ve smyslu Tradice, Spravedlnosti a Krásy, ne-li tož raději bychom, aby tento starý svět vzal za své a aby vše sesulo se v nicotu.
